

Vlaams
Parlement

vergadering **C334**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 24 september 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de bijdrage van gecontroleerde experimenten tot het activeringsbeleid – 2737 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen en de PWA-dienstencheque-ondernemingen – 2738 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) – 2987 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de job-opportunities voor Vlaamse werkzoekenden in Zuid-Nederland – 2796 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de weerslag van de verhoogde instroom van vluchtelingen op het budget van de VDAB – 2899 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invloed van de verhoogde instroom van vluchtelingen op de werking van de VDAB – 3004 (2014-2015)	11
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verplichte gemeenschapsdienst – 2884 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gemeenschapsdienst – 2936 (2014-2015)	24
VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers inzake langdurige werkloosheid – 2911 (2014-2015)	27

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de bijdrage van gecontroleerde experimenten tot het activeringsbeleid – 2737 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik verwijs naar een schriftelijke vraag die ik u heb gesteld op 6 maart 2015 over gecontroleerde experimenten. Binnen de geneeskunde worden deze Randomized Controlled Trials (RCT's) reeds zestig jaar gebruikt om de effectiviteit van medicijnen te onderzoeken. Sinds kort wordt die methode ook in het buitenland aangewend om het effect van activeringsmaatregelen te onderzoeken. De methode moet nagaan welk verschil er bestaat tussen mensen die deelnemen aan bepaalde activeringsprogramma's en zij die dat niet doen. Men werkt dan met een controlegroep.

De techniek stuit op ethische bedenkingen, maar ook op dilemma's. Werken met een controlegroep kost uiteraard geld, maar de effectiviteit van een maatregel niet testen kan nog meer geld kosten omdat het risico bestaat dat de maatregel niet de verhoopde effectiviteit oplevert. Moreel stelt zich de vraag of men een groep werkzoekenden een activeringsinstrument bewust mag ontzeggen, en als dat zou gebeuren, op basis van welke criteria.

Een experiment hoeft niet onethisch te zijn, zolang het gebeurt op basis van duidelijke gedragsregels. Dat erkende u ook in het argument op mijn schriftelijke vraag, waarin u stelde dat een aantal tegenargumenten kunnen worden geformuleerd met betrekking tot ethische bedenkingen tegen gecontroleerde experimenten. Bij nieuwe activeringsinstrumenten waarvan men de effectiviteit wil onderzoeken staat het immers niet bij voorbaat vast dat ze een positief effect zullen hebben. De groep werkzoekenden die wordt uitgesloten van het instrument zal dus niet noodzakelijk een nadeel ondervinden. Men kan immers ook experimenten opzetten waarbij één groep wordt behandeld volgens een nieuwe aanpak terwijl de controlegroep de bestaande aanpak krijgt. Zodoende wordt niemand uitgesloten. Iedereen wordt behandeld, zij het volgens een verschillende aanpak.

Minister, u stond positief tegenover dergelijke gecontroleerde experimenten omdat ze beantwoorden aan de beleidskeuze van de Vlaamse Regering om te werken op basis van evidencebased policy.

De VDAB heeft in samenwerking met de Universiteit van Maastricht een proefproject uitgevoerd met een dergelijk gecontroleerd experiment. Daarbij werd geschoven met het tijdstip waarop de werkzoekenden informatie krijgen met betrekking tot de basisdienstverlening van de VDAB. De ene groep krijgt de informatie voor ze drie maanden werkloos worden, de controlegroep krijgt de informatie nadat ze vijf maanden werkloos zijn geworden. De eerste resultaten van het proefproject worden rond deze tijd verwacht.

Minister, welke resultaten heeft het proefproject van de VDAB in samenwerking met de Universiteit van Maastricht opgeleverd?

Welke verdere opvolging wordt er aan het proefproject gegeven?

Overweegt u om het instrument van de gecontroleerde experimenten actief in te schakelen in het activeringsbeleid?

Zo ja, wanneer zal de VDAB hiermee aan de slag gaan? Voor welke concrete maatregelen wordt de invoering van een gecontroleerd experiment overwogen?

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Ik heb er uiteraard niets op tegen dat de rentabiliteit van de activeringsinstrumenten wordt getoetst. Ik heb daar wel twee kleine vragen bij.

Minister, welke activeringinstrumenten worden in dergelijke experimentele toetsing getoetst? U zult wellicht wat toelichting geven bij het experiment dat nu loopt met de Universiteit van Maastricht. Ik denk dat niet alle instrumenten zich daar zomaar toe lenen.

Mevrouw Talpe haalt de ethische kwestie aan, waarbij u sommige werkzoekenden wel een maatregel geeft en andere niet. Wordt dan op een of andere manier naar de toestemming van die werkzoekenden gevraagd, indien zij in zo'n experimentele setting worden meegenomen? Maar als dat zo is, ondergraaft dat het experiment in zeker zin dan niet, indien ze weten dat ze er deel van uitmaken?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik kan vandaag nog geen resultaten voorleggen. De onderzoekers hebben om een verlenging van de periode van het experiment gevraagd. Dat maakt het wat moeilijk om op de meeste vragen een meer concreet antwoord te geven. Het is belangrijk dat we een voldoende stevige observatiebasis hebben om uitspraken te doen. Het experiment wordt slechts in één werkwinkel uitgevoerd. Op dit moment worden die data nog verzameld. Ik ken de juiste datum niet, maar de resultaten zullen in ieder geval in het najaar worden verwerkt. Ik heb ze in ieder geval nog niet, het verzamelen van de data is nog niet afgelopen.

Andere Vlaamse onderzoekers hebben mij gevraagd of ze ook een arbeidsmarkt-experiment zouden mogen opzetten. Voor mij is dat echter niet automatisch en evident. Mijnheer Hofkens, u hebt dat ook aangegeven. We moeten er steeds over waken dat we geen groep werkzoekenden schaden. En ja, op dit ogenblik is er blijkbaar wel om een toestemming gevraagd. Ik denk dat dat ook met de beoordeling van dat eerste experiment moet worden meegenomen. U zegt dat het misschien een nadeel is. Laat ons dat meenemen. Je moet het ethische aspect bekijken. Het is niet altijd ideaal ze in een experiment te betrekken zonder dat ze het weten.

Het is ook niet zo dat elk arbeidsmarktbeleid zich tot een experiment leent. Het voorbeeld van de samenwerking met de Universiteit van Maastricht bewijst dat het uitvoeren van een experiment tijd vraagt. Ze vragen nu ook nog verlenging van tijd. Het vraagt wel tijd. Als je snel wilt inspelen op veranderingen op de arbeidsmarkt is een experiment dus misschien niet altijd de beste manier van werken. Dat neemt niet weg dat een aantal maatregelen zich daartoe lenen. Dan wil ik zeker overwegen om dat mee te nemen. Zoals ik heb gezegd, vind ik het echter nogal vroeg. Laat ons eerst de ervaring wat afwachten om dan verder te kijken.

Er zitten momenteel verder geen arbeidsmarktexperimenten in de pijplijn. Wel zijn er andere manieren om nieuw beleid goed voor te bereiden. Zo werd de nieuwe bemiddelingsaanpak van VDAB, het sluitend maatpak +, eerst uitgetest in enkele pilootwerkwinkels zodat eventuele aandachtspunten in kaart kunnen worden gebracht vooraleer de nieuwe aanpak wordt uitgerold in alle werkwinkels. Dat is ook een vorm van experiment, als is het misschien niet zo wetenschappelijk. Er wordt iets uitgeprobeerd in een piloot-werkwinkel, dat daarna verder wordt uitgerold.

De informatie die ik u heb gegeven, is misschien niet volledig. Aangezien ik nog niet over alle informatie beschik, kan ik ze u ook niet geven.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt me uiteraard dat u wel openstaat voor een toepassing van experimenten om die activeringsmaatregelen te gaan evalueren en bijsturen, natuurlijk binnen een duidelijk afgebakend kader, dat spreekt voor zich. Het woord 'experiment' klinkt ook nogal verregaand, maar meestal gaat het over kleine verschillen die toch een belangrijke impact hebben, zoals de timing om informatie te verschaffen. Ik begrijp dat een en ander dus nog in de kinderschoenen staat en nog verder wordt onderzocht. Ik zal dat zeker ook van nabij blijven volgen, want het interesseert me ten zeerste. Het spreekt voor zich dat we de nodige reserve en voorzichtigheid aan de dag moeten leggen en een duidelijk kader moeten vastleggen waarbinnen die experimenten kunnen worden gerealiseerd. We moeten echt een evenwicht zoeken tussen 'meten is weten' en de gelijke behandeling van elk individu door de overheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen en de PWA-dienstenchequeondernemingen – 2738 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) – 2987 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, dat de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) zullen worden geïntegreerd in het stelsel van tijdelijke werkervaring is al geen nieuws meer: dat is al duidelijk van bij de start van de nieuwe Vlaamse Regering. Die integratie brengt een aantal belangrijke neveneffecten met zich mee. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het lot van de PWA-dienstenchequeondernemingen. Minister, u hebt ter zake vooropgesteld dat eerst een grondige kennis moest worden vergaard over de operationele werking van de PWA's, om vervolgens op een doordachte wijze een hervorming te kunnen doen. Daarvoor werden een aantal studies aangekondigd. Ik verwijs naar een studie van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkt rapportering (VIONA), dat het PWA-stelsel met zijn sterktes en zijn zwaktes in kaart zou brengen. De resultaten ervan werden eind juni verwacht. Ook zou u de juridisch-technische knelpunten in kaart laten brengen. Verder zou er in de schoot van Synerjob een intergewestelijke PWA-werkgroep worden opgericht, die zich zou buigen over alle gewestoverschrijdende materie eigen aan de PWA's en uiteraard ook over de toekomst van de PWA's in de diverse gewesten. Er zou ook worden gewerkt aan lokale samenwerkingsprojecten tussen PWA's en de VDAB, zoals bijvoorbeeld in Brugge, waar een project werd opgezet dat specifiek op de doorstroom van die PWA-werknemers is gericht. Tot slot heeft ook de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) zich ertoe geëngageerd om met betrekking tot de PWA-materie in kennisoverdracht te voorzien via technisch overleg.

Minister, u hebt op 7 mei in deze commissie gesteld dat u een conceptnota voorbereidde met de krijtlijnen van dit nieuwe stelsel van tijdelijke werkervaring, met de bedoeling om die nog voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Die nota is toch een noodzakelijke voorwaarde om een tijdspad en een

operationalisering van die hervorming van het PWA-stelsel uit te tekenen. Daarnaast rijzen er ook diverse vragen, onder andere over het lot van de PWA-dienstencheque-ondernemingen. Meer bepaald, welk statuut zullen ze aannemen? Wat met de PWA-beambten die zowel voor de PWA's als de PWA-dienstencheque-ondernemingen werken? Wat met de financiële reserves? Het is duidelijk dat er heel wat zaken zullen moeten worden uitgeklaard bij deze hervorming van de PWA's. Daarom heb ik een aantal vragen aan u. De VIONA-studie over de PWA's zou eind juni worden opgeleverd. Werd die al opgeleverd? Wat zijn de conclusies daarvan? Hoe zit het met die overdracht via technisch overleg door de RVA? Leeft de RVA zijn engagement ter zake na? Hoe verloopt dat overleg concreet? Hoe ver staat u met uw conceptnota over tijdelijke werkervaring? Welke zijn de inhoudelijke contouren? Welk tijdsplan en welke operationalisering van de hervorming wordt er uitgetekend? Zal er voor de huidige oudere PWA-werknemers een uitdovende overgangsregeling komen? Zo ja, welke? Hoe zullen de PWA-beambten worden geïntegreerd in de VDAB-werking? Wat gebeurt er met de financiële reserves van de PWA's en de PWA-dienstencheque-ondernemingen? Welk statuut krijgen die PWA-dienstencheque-ondernemingen? Moeten zij een regulier statuut van dienstencheque-onderneming aannemen?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Voorzitter, minister, geachte leden, ik wil teruggrijpen naar een antwoord dat u enkele maanden geleden hebt gegeven op een vraag van collega Van Malderen over het nieuwe kader met betrekking tot tijdelijke werkervaring. U zei toen het volgende: "Ik heb gewacht op de sociale partners om de conceptnota te schrijven. Ik heb ze niet gekregen, ik ben ze nu zelf aan het schrijven. Ik ga ervan uit dat ik die voor het zomerreces aan de Vlaamse Regering kan voorleggen en dat ze de basis wordt van de hervorming van de PWA's en de andere. Na de goedkeuring van de conceptnota kunnen we voortwerken naar de hervorming met een tijdsplan, de operationalisering, enzovoort."

Dat was een mooie ambitie. Ondertussen is het zomerreces voorbij en is er ook al een vergadering geweest met het Vlaams Platform PWA/PWA-DCO, op 3 september. Er blijken toch nog heel wat vragen te zijn. Die conceptnota is er immers uiteindelijk niet gekomen voor het zomerreces, en de informatie die vooral die PWA's hebben gekregen, heeft veel meer vragen dan antwoorden opgeleverd. Daarom lijkt het me nodig om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen over die hervorming, zodat de PWA-sector ook kan worden gerustgesteld. Collega Talpe heeft al een aantal vragen gesteld. Ik zou daar zelf nog enkele vragen aan willen toevoegen, vooral specifiek over die VIONA-studie. Wanneer zal die nu daadwerkelijk worden opgeleverd? Wanneer zal er duidelijkheid komen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de aangekondigde conceptnota? Kunt u een nieuwe timing geven ter zake, die wel daadwerkelijk zal worden gehaald? Welke indicatieve timing zult u meegeven aan lokale besturen en PWA's met betrekking tot de overdracht en de overgangsfase naar een nieuw systeem? Tot wanneer blijft de huidige regelgeving van toepassing? Hoe ziet u de overgang naar een nieuw systeem? Zult u in overgangsmodaliteiten voorzien opdat de tewerkstelling en de dienstverlening op een correcte en realistische manier kunnen worden omgezet?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Minister, zoals de vorige spreker duidelijk heeft aangegeven, had u inderdaad aangekondigd dat de conceptnota voor het zomerreces aan de regering zou worden voorgelegd. Dat is niet gebeurd. Nu, dat hoeft voor mij geen probleem te zijn. De PWA-medewerkers, en ik wil dat wat verruimen tot de mensen die zijn tewerkgesteld via artikel 60, zijn het kwetsbaarst. Ik ben er zeker van dat uit die VIONA-studie duidelijk zal blijken dat het helemaal niet simpel is om die medewerkers in te passen in dat nieuwe statuut om tijdelijke werkgelegenheid te scheppen.

Ik denk dat ik dit een jaar geleden al heb aangegeven. Ik ben er echt van overtuigd dat extra aandacht moet gaan naar de mensen die door de OCMW's, door PWA's en door de overheid zelf worden begeleid. Het statuut is immers niet zo eenvoudig in te passen. Diegenen die bezig zijn met de tijdelijke werkervaring, waaronder ikzelf, merken elke dag dat dit niet zo eenvoudig is. Ik roep de minister dan ook op om de tijd te nemen, alles goed te overwegen en dan pas in te passen. Hij moet ook de tijdelijke werkgelegenheid, waarmee we in de praktijk mee bezig zijn, vorm geven zodat we over een zeer duidelijk kader beschikken. Dat laatste is volgens mij op dit ogenblik nog niet echt duidelijk.

De aanpassing van al die verschillende statuten speelt vaak in op dezelfde ondernemers. Heel vaak werkt men met gelijkaardige doelgroepen. Mijn pleidooi tot de minister is dan ook dat hij zijn tijd neemt en ervoor zorgt dat er een goede regeling komt.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, we weten allen dat het PWA-stelsel jarenlang een nepstatuut is geweest. Veel PWA'ers dachten dat ze een echte job hadden. De waarheid is echter anders. Het is hoog tijd dat het stelsel verandert, en wij zijn dan ook grote voorstanders van die verandering. De verandering leidt tot ongerustheid en onzekerheid bij de PWA'ers. De vragen van de collega's zijn dan ook terecht.

Ik sluit mij aan bij twee specifieke vragen van collega's Talpe en Beenders over de VIONA-studie. Wanneer zal die studie klaar zijn? Uit een antwoord op een schriftelijke vraag die ik voor het reces heb gesteld, blijkt dat de PWA's aanzienlijke financiële reserves hebben opgebouwd. Er moet dus zeker rekening worden gehouden met de herbestemming van die middelen. Kunt u hierover reeds meer duidelijkheid bieden?

Op de algemene vergadering van het Vlaams Platform, die op 3 september is gehouden, zijn heel wat zaken aan bod gekomen, die collega Beenders reeds heeft aangehaald. Een van de punten is dat het Vlaams Platform waardeert dat de minister luisterbereid is en dat er een open dialoog is. Een positieve ingesteldheid en een open dialoog met het oog op hervormingen zijn altijd een goede aanzet tot slagen. De hervorming zal enorm veel tijd en werk vragen. We zullen dan ook geduld moeten hebben.

De hervorming van het PWA-stelsel is geen alleenstaande opdracht, maar maakt deel uit van de hervorming van het hele doelgroepenbeleid. Zo zal naast het PWA-systeem ook artikel 60 worden gewijzigd. Dat zal allemaal tijd vergen.

Ik kijk alvast uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, de VIONA-studie is inderdaad op 30 juni opgeleverd. Gewoonlijk is het zo dat mijn departement na enkele weken een samenvatting en een beleidsadvies uitbrengt. Ik beschik dan over een periode van drie maanden om het onderzoek vrij te geven. Momenteel onderzoeken we de studie met het oog op de geplande hervorming van het PWA-stelsel en het nieuwe stelsel van werkervaring. Ik geef de studie niet onmiddellijk vrij. Mocht ik dat doen, dan zou mij onmiddellijk de vraag worden gesteld: "Wat nu?" Ik neem dus de nodige tijd.

Wat het samenwerkingsprotocol met de RVA betreft heeft de RVA voor de gewesten opleidingen georganiseerd, en de rijksdienst stelt ook de broodnodige informatie ter beschikking.

De conceptnota over de tijdelijke werkervaring is inderdaad nog niet op de agenda van de Vlaamse Regering gebracht. Mijn ervaringen zijn identiek aan die van mevrouw Claes. Het is ook niet toevallig dat de sociale partners tot drie- of viermaal uitstel hebben gevraagd en uiteindelijk niets hebben voorgesteld. Het is een complex gegeven. Ik wil het kind niet met het badwater weggieten. We moeten de troeven van de bestaande systemen maximaal vrijwaren. Ik heb de vooropgestelde timing dan ook niet gehaald, hoewel dat wel degelijk mijn ambitie was. De complexiteit van het systeem maakt dat dit niet is gelukt.

Ik zal een antwoord moeten kunnen bieden op de talrijke vragen die hier zijn gesteld. Ik zal dan ook gevolg geven aan de oproep van mevrouw Claes en mijn tijd nemen. Meer nog, ik ga verschillende zaken uitklaren, zoals het profiel voor de tijdelijke werkervaring, de toeleiding naar die werkervaring, de toewijzing van trajectbegeleiders, de werkplekken in dat statuut, het statuut en de incentives voor de werkzoekenden en misschien ook voor de werkgevers, de budgettaire aspecten ... Ik heb de sociale partners gevraagd een voorstel uit te werken, maar dat bleek niet mogelijk. Wel wil ik de tijd nemen om met de sociale partners en met de betrokken stakeholders overleg te plegen. Ook daarvoor zal ik de nodige tijd nemen. Het is mijn taak om mijn nek uit te steken en een goed doordacht voorstel uit te werken, vervolgens overleg te plegen en dan verder te gaan. Ik ga ervan uit dat ik de lokale actoren net als vorig jaar zal informeren en waar mogelijk zal betrekken.

Op de vergadering van 3 september was er een positieve sfeer.

Mijnheer Beenders, voor de PWA'ers en de PWA-beambten verandert er op dit moment niets. Ik zal er mijn tijd voor nemen bij de uitvoering en ook de overgangstermijnen. Ze moeten nu niet ongerust zijn. Ze zitten stevig in hun statuut en daar verandert de facto niets aan. De PWA-beambten en de PWA'ers zijn zeker van hun werkgelegenheid.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik begrijp dat die hervorming doordacht moet zijn, dat er overleg moet zijn met alle actoren en dat het tijd vraagt. We hopen dat dit snel kan worden uitgeklaard, want er is sowieso onrust. Die kunt u wegnemen met woorden, maar uiteindelijk moet dat ook met daden gebeuren. Ik doe dus nog een warme oproep om dit snel mogelijk af te werken. De PWA was in het leven geroepen om mensen te activeren, maar nu is het uitgegroeid tot een werkloosheidsval. We hopen dat het nieuwe systeem zal bijdragen tot een betere doorstroming naar een reguliere job. Voor ons is dat cruciaal.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Minister, op de vergadering van 3 september hebt u aangekondigd dat u eind 2015 een brief zou schrijven met duidelijke informatie. Misschien kunt u al eerder antwoorden op vragen die na die vergadering zijn gesteld. Het is inderdaad belangrijk dat er een dialoog is, maar tegelijk moeten er antwoorden komen op de vraag of ze nog bijkomende activiteiten moeten organiseren, of ze nog extra mensen mogen aanwerven. Dat zijn veel praktische vragen die nu een antwoord behoeven. Ik begrijp dat er geen enkele reden tot ongerustheid is. Dan lijkt het me niet meer dan logisch dat de sector die signalen zo snel mogelijk krijgt. Het is belangrijk dat ze weten dat de overgangperiode billijk is en goed doordacht, dat u ook uw tijd gaat nemen, en dat u vooral niet bang bent om te communiceren – beter een keer te veel dan een keer te weinig. Een sector die ongerust is, doet misschien gekke dingen, en dan komen er andere verhalen naar boven waar niemand mee geholpen is. U kunt uw schrijven van eind 2015 dus misschien vervroegen en de sector zo gauw mogelijk antwoorden zodat ze met dezelfde positieve ingesteldheid kunnen voortwerken.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Het Vlaams Platform haalt terecht aan dat de federale boodschap van enkele jaren geleden, zoals de overdracht van de beambten en de middelen met een deadline, voor een bijzonder hoog verwachtingspatroon heeft gezorgd. Achteraf bekeken heeft die operatie voor heel wat druk gezorgd en de indruk gewekt dat alles zomaar snel-snel kon verlopen. Misschien is men net daarom zo ongerust. Minister, ik ben dus blij dat u de nodige tijd zult nemen om tot een degelijk nieuw instrument te komen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Minister, u hebt aangegeven dat de VIONA-studie op 30 juni is opgeleverd, dat er drie maanden tijd is om ze vrij te geven. Dat is volgende week. Ik ga ervan uit dat we die studie volgende week hebben. U zei in uw antwoord dat men dan dadelijk vraagt: wat nu? U geeft aan dat u dat nu niet gaat geven. In vorige besprekingen hebt u gezegd dat de hervorming op 1 januari 2016 zou ingaan. Ik ga ervan uit dat u dat niet haalt. Het is wel belangrijk voor de sector dat u een nieuwe datum geeft, zodat er duidelijkheid komt na de onzekerheid, dat ze weten hoe lang ze nog op de huidige manier kunnen werken. Die datum is essentieel.

Minister Philippe Muylers: Ik werk naarstig voort, ik neem niet rustig mijn tijd. Ik wil snel duidelijkheid kunnen geven. De ingangsdatum zullen we dan bepalen. Ik wil het overleg voeren om tot iets te komen waar de sector maximaal achter kan staan. Als het niet voor alles is, tot daar aan toe, maar er moet toch een draagvlak zijn. U mag erop rekenen dat ik daar zeer hard aan werk.

Mijnheer Beenders, we verzamelen de vragen en die zullen we beantwoorden. Dat moet niet op het einde van het jaar zijn. Als dat sneller kan, dan zullen we dat zeker doen.

Mevrouw Claes, ik zal de nodige signalen geven om een nieuwe datum naar voren te schuiven, waarop we dit moeten realiseren.

Ik werk er hard aan verder, ik zorg voor een draagvlak. 1 januari 2016 zal inderdaad niet worden gehaald. Het komt erop aan in de volgende weken te kijken hoever we komen. De studie zal op 30 september worden vrijgegeven. Ik zal bekijken hoever we staan op het einde van de maand om te antwoorden op de vragen die leven, en ook om een nieuwe datum naar voren te schuiven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de job-opportunities voor Vlaamse werkzoekenden in Zuid-Nederland – 2796 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, de Nederlandse e-commerceus Bol.com heeft aangekondigd een nieuw logistiek centrum te zullen bouwen in Waalwijk, zowat twintig kilometer boven de Belgische grens. Dat centrum zou tegen 2017 zijn deuren openen en werk bieden aan een duizendtal extra mensen.

De keuze voor Zuid-Nederland is enerzijds een tegenvaller voor Vlaanderen dat meer e-commercebedrijven wil aantrekken, maar biedt anderzijds ook jobkansen

voor heel wat Vlaamse werkzoekenden, in het bijzonder uit Noord-Limburg, waar een hoge werkloosheid heerst. Bol.com is bovendien een dochteronderneming van Ahold, dat een fusie heeft aangekondigd met de Delhaize-groep.

Eerder trok de regio rond Tilburg ook verdeelcentra aan van Coolblue en van het automerk Tesla. Het succes van Zuid-Nederland als investeringsregio voor dit soort jobs wordt toegeschreven aan het feit dat daar nachtarbeid in de e-commerce is toegelaten, terwijl dat in ons land nog niet geregeld is. Dit is echter een federale aangelegenheid, waarvan we hopen dat het probleem op korte termijn wordt opgelost om de investeringskansen van Vlaanderen gaaf te houden. In Vlaanderen stelt zich echter de vraag op welke manier we ervoor kunnen zorgen dat onze werkzoekenden actief kunnen solliciteren in Zuid-Nederland. Dat vraagt van de VDAB een aangepast activeringsbeleid dat verder reikt dan de Belgische grens. We weten dat vooral VDAB-Limburg in dat verband al inspanningen doet in het kader van Euregio, maar evenzeer blijkt dat werkzoekenden nog vaak op allerlei administratieve en praktische belemmeringen stoten, waardoor ze ontmoedigd worden om in het buitenland te gaan werken.

Minister, ziet u de bijkomende jobs in Zuid-Nederland als een opportuniteit voor Vlaamse werkzoekenden uit Noord-Limburg of Noord-Antwerpen? Worden vacatures uit Zuid-Nederland door de controlediensten van de VDAB als een 'passende dienstbetrekking' beschouwd? Zo neen, waarom niet? Welke inspanningen doet de VDAB nu al om Vlaamse werkzoekenden te activeren voor deze jobs in Zuid-Nederland? Welke resultaten heeft dat al opgeleverd? Zal de VDAB extra inspanningen doen om werkzoekenden aan te sporen te gaan solliciteren in Zuid-Nederland? Met welke acties zal dat precies gebeuren? Zal de VDAB in het concrete geval van Bol.com proactief contact opnemen met het bedrijf, om te polsen naar de jobkansen voor Vlaamse werkzoekenden?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, uiteraard kijken bedrijven in de grensregio's voor grote aanwervingcampagnes ook naar de mogelijkheid om werkzoekenden in de buurlanden te rekruteren. Voor ons zijn dat opportuniteiten om vacatures van bij ons onder de aandacht te brengen. Daartoe zijn al wel vaker specifieke acties opgezet. Een recent voorbeeld is het concept van 'jobdating' die VDAB voor VDL-Nedcar organiseerde. Dat leidde ertoe dat een 60-tal Vlaamse werkzoekenden bij de Nederlandse autoconstructeur aan de slag konden. Momenteel worden er bijkomende trajecten voorbereid, met het oog op aanwervingen in 2016. Maar ook voor bedrijven als Teleperformance, Q-parking, Mora Snacks, IPG organiseerde de VDAB vergelijkbare acties. Afhankelijk van de rekruteringsnood in Waalwijk en de beschikbaarheid van werkzoekenden in Nederland zullen ook daar opportuniteiten liggen voor Vlaamse werkzoekenden.

Kunnen we hen verplichten daar te solliciteren? De huidige federale reglementering stelt dat een werkzoekende elk werk in loondienst moet aanvaarden dat voldoet aan de criteria van de 'passende dienstbetrekking'. Men is echter niet verplicht dergelijk werk in Nederland te aanvaarden, tenzij de werkzoekende uitsluitend als grensarbeider heeft gewerkt tijdens de laatste 24 maanden van tewerkstelling en voor zover de aangeboden bezoldiging overeenstemt met de geldende Nederlandse barema's, of wanneer de werkzoekende tijdens zijn laatste 24 maanden van tewerkstelling als grensarbeider heeft gewerkt en voor zover de aangeboden bezoldiging minstens even hoog is als het minimum dat voor hetzelfde beroep in België geldt. Voor de meeste werkzoekenden gaat het dus niet om passende dienstbetrekkingen.

Zoals ik al zei, organiseert de VDAB vaak acties om Vlaamse werkzoekenden toe te leiden naar Nederlandse vacatures. Naast deze zeer concrete acties worden

Nederlandse vacatures vaak gepubliceerd op de VDAB-website. Voorts worden werkzoekenden aangemoedigd om zelf gebruik te maken van de Nederlandse site werk.nl. Ook brochures, filmpjes, advertenties, jobbeurzen en op geregelde basis georganiseerde informatiesessies en spreekdagen moeten potentiële grensarbeiders goed informeren over de sociale en fiscale gevolgen van het werken over de grens. Onzekerheden moeten weggewerkt worden. Voorts maakt de VDAB deel uit van 2 Eures-grensoverschrijdende partnerships met Nederland: Eures Maas-Rijn en Eures Scheldemonde. In die partnerships zijn de publieke arbeidsbemiddelaars langs beide zijden van de grens en de verschillende sociale partners vertegenwoordigd. Doel van beide partnerships is om grensarbeid te faciliteren door actief te bemiddelen, te informeren en adviseren, maar ook om knelpunten die mobiliteit belemmeren in kaart te brengen en te signaleren. Voorts zet de VDAB ook in op de inrichting van Grensinfopunten, die bedoeld zijn om werkzoekenden, werkgevers en alle burgers die over de grens willen werken of aanwerven te informeren.

U vroeg cijfers. De VDAB beschikt niet over transparante gegevens over werkzoekenden die over de grens aan de slag gaan, waardoor het onmogelijk is een duidelijke balans van die acties mee te delen. Uit cijfers van de RSZ, die met een vertraging van 3 jaar worden vrijgegeven, weten we wel hoeveel in Vlaanderen residerende en in Nederland werkende burgers er zijn. In 2008 werkten 31.977 grensarbeiders vanuit Vlaanderen naar Nederland, in 2011 waren het er 33.052. In 2012 waren er een beetje minder, maar het zijn er altijd meer dan 32.000.

U vraagt of we contact zullen opnemen met Bol.com. Dat is moeilijk. De VDAB is bevoegd voor arbeidsbemiddeling in Vlaanderen en zal enkel contact opnemen via de bevoegde Nederlandse dienst om jobkansen en potentiële wervingsacties met de werkgever te bepalen. Dat is logisch. Ook ik zou niet blij zijn als de Nederlandse collega's hier acties zouden voeren buiten de VDAB om. In het verleden is dat allemaal op een positieve manier verlopen, en ik ga ervan uit dat dit nu opnieuw zal gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het verheugt me alvast dat u dit ook als een opportuniteit ziet voor Vlaamse werkzoekenden. Ik denk inderdaad dat de grote aanwervingsacties in het verleden een positief resultaat hebben opgeleverd. Ook het informeren over de impact van werken over de grens is cruciaal. Het lijkt ons positief om het nadeel van bedrijven die zich buiten Vlaanderen vestigen, om te zetten in een voordeel en om te proberen werkzoekenden te activeren via die bedrijven. Er is nog wat tijd voor de vacatures opengesteld zullen worden en dus is er nog ruimte om contacten te leggen met de bevoegde Nederlandse diensten en om de werkzoekenden te informeren. Laten we die tijd daarvoor goed benutten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de weerslag van de verhoogde instroom van vluchtelingen op het budget van de VDAB – 2899 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invloed van de verhoogde instroom van vluchtelingen op de werking van de VDAB – 3004 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): De toevloed aan vluchtelingen zal naar verwachting ook zijn invloed laten gevoelen op het budget van de VDAB. Meer bepaald zou er een nood zijn aan een verdubbeling van het aantal begeleidings-trajecten en taallessen. Dat zou blijken uit een interne werknota van de VDAB, die begin deze maand op de raad van bestuur van de VDAB werd besproken. De kostprijs wordt naar verluidt voorlopig geraamd op minstens 40 miljoen euro, maar er wordt rekening gehouden met een bedrag dat nog hoger kan uitvallen.

Veel zal afhangen van de achtergrond van de vluchtelingen die zich melden en hun bestemming. Vluchtelingen met een goede vorming zullen sneller naar werk kunnen worden toegeleid dan laag- of ongeschoolden. Ook de verdeling over de regio's valt moeilijk in te schatten.

Onder het motto 'never waste a good crisis' is het ook in deze problematiek noodzakelijk om te zoeken naar opportuniteiten die de activeringskansen van de vluchtelingen op onze arbeidsmarkt kunnen bevorderen. Niet alleen vanwege het algemeen economisch belang, maar ook opdat ze in hun levensonderhoud kunnen voorzien, een toekomstperspectief hebben en zich sneller kunnen integreren, is het van belang dat deze groep van mensen snel naar werk wordt toegeleid.

Naast de vraag naar snelle actie vanuit de VDAB op het vlak van opleiding, taalonderwijs en arbeidsbemiddeling is er ook nood aan het creëren van omstandigheden die vluchtelingen toelaten om snel aan de slag te gaan. Wat dat laatste betreft, bestaat er nog steeds een obstakel op het vlak van arbeidskaarten. De Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) heeft al gepleit voor een versoepeling van de arbeidskaarten C.

We blijven in Vlaanderen trouwens kampen met een aantal hardnekkige knelpuntberoepen en knelpuntvacatures. Een nieuw arsenaal aan potentiële werkkrachten kan door de VDAB prioritair naar dit soort vacatures worden toegeleid. Om te weten of er bij de vluchtelingen mensen zitten die effectief of potentieel over de juiste kwalificaties beschikken, is het van belang dat er snel een inventaris komt van hun competenties.

Vanuit welke parameters is de VDAB vertrokken bij het bepalen van de potentiële kostprijs van 40 miljoen euro naar aanleiding van de verhoogde toestroom van vluchtelingen?

Worden er diverse scenario's inzake de kostprijs berekend, gelet op het feit dat er vanuit het kabinet rekening wordt gehouden met een potentieel hogere kostprijs? Zo ja, welke?

Zal de VDAB naar aanleiding van deze omstandigheden ook een aantal interne budgettaire herschikkingen doorvoeren om deze extra kost op te vangen? Zo ja, welke?

Welke actie zal de VDAB ondernemen om zo snel mogelijk de competenties en kwalificaties in kaart te brengen van de vluchtelingen met het oog op een snelle activering? Hoe zal hiervoor samengewerkt worden met de OCMW's?

Zal de VDAB zich in eerste instantie focussen op de toeleiding en activering van vluchtelingen naar knelpuntberoepen? Zullen hierover ook besprekingen plaatsvinden met de betrokken sectoren met het oog op het creëren van een draagvlak voor het aanwerven van vluchtelingen?

Mijn laatste vraag over de oproep van UNIZO is intussen al grotendeels beantwoord.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): De grote instroom vluchtelingen zal een grote invloed hebben op de werking van de VDAB. Voor 2015 is de prognose dat er naar schatting zo'n 21.000 bijkomende vluchtelingen zullen zijn voor Vlaanderen. Zodra asielzoekers zes maanden in België verblijven, kunnen ze een arbeidskaart C krijgen en op de Vlaamse arbeidsmarkt aan de slag gaan. Zij kunnen dan ook een beroep doen op de begeleiding door de VDAB. Dit zal onvermijdelijk een bijkomende druk leggen op de diensten van de VDAB.

Zo werd op 4 september bericht dat de VDAB het aantal taalopleidingen en integratietrajecten vanaf de eerste helft van 2016 zal moeten verdubbelen. Dit aanbod houdt in dat een extra budget van 40 miljoen euro nodig zal zijn om dit te financieren.

De sociale partners hebben reeds aangegeven inspanningen te willen doen om deze bijkomende arbeidskrachten in te schakelen in de arbeidsmarkt en te begeleiden. Zo lanceerde UNIZO op 2 september het voorstel om asielzoekers de kans te geven om reeds tijdens hun asielprocedure op zoek te gaan naar een job. Het sneller inzetten van asielzoekers kan volgens de organisatie een oplossing bieden tegen de krapte op de arbeidsmarkt. Asielzoekers die beschikken over de nodige competenties, kunnen zo worden ingeschakeld in vacatures die lang blijven openstaan. Bovendien hebben zij, indien hun aanvraag wordt goedgekeurd, reeds ervaring op de arbeidsmarkt.

De VBO-taskforce inzake de vluchtelingencrisis heeft op vrijdag 11 september daartoe een veertien-puntenplan opgesteld. Teneinde aan deze oproepen van de werkgevers te beantwoorden en de vluchtelingen na erkenning maximaal kansen te bieden op integratie op de arbeidsmarkt, is een snelle screening van de profielen en competenties vereist. Dit zal ook extra mankracht vergen.

Minister, hoe zal de instroom op de Vlaamse arbeidsmarkt van deze asielzoekers verlopen? Hoe kunnen zij snel, efficiënt maar toch zorgvuldig worden ingeschakeld?

Is de VDAB klaar voor de invloed die de grote instroom van erkende vluchtelingen en de mogelijk versnelde tewerkstelling van asielzoekers zal hebben op de werking van de VDAB?

Hoe werd het budget van 40 miljoen euro aan extra inspanning door de VDAB berekend?

Op welke wijze ziet u een samenwerking van de VDAB op dit vlak met het extern verzelfstandigd agentschap (EVA) Integratie en Inburgering?

Welke verdere initiatieven zult u nemen om erkende vluchtelingen sneller aan het werk te krijgen? Kan de Vlaamse Regering bijdragen tot de snelle profielschets van de asielzoekers?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, collega's, Groen heeft twee weken geleden een eigen Vlaams inburgeringsplan voorgesteld. Mochten jullie dat nog niet hebben gelezen: voel geen schroom, ik stuur jullie het met plezier door.

Ik wil een kort pleidooi houden om het potentieel van vluchtelingen als waardevolle arbeidskrachten niet verloren te laten gaan. We moeten hier nu in investeren om te vermijden dat we binnen twee jaar nog meer werklozen hebben die al twee jaar naar een job aan het zoeken zijn. Daarom is het ook belangrijk dat de VDAB voorbereid is.

Minister, ik heb twee vragen over hoe u deze bijkomende opdracht goed en efficiënt zult uitvoeren.

Hoeveel bijkomende middelen zult u vrijmaken om te investeren in trajecten voor erkende vluchtelingen?

We mogen daarnaast niet vergeten dat het vaak om opgeleide tot hoogopgeleide mensen gaat. We mogen dus zeker niet de fout maken om ze richting sociale tewerkstelling te duwen. Mits de nodige flexibiliteit moet het mogelijk zijn om hun talenten en scholing snel in te zetten. Er bestaat op dit moment een kosteloze regeling voor het erkennen van diploma's, maar niet voor het erkennen van elders verworven competenties en kwalificaties. Groen pleit voor de centralisatie van de instanties die bevoegd zijn voor alle erkenningen. Nu is dat een kluwen. Bent u bereid dat te onderzoeken? Hebt u daarover ideeën?

Verder kom ik nog even terug op de VDAB. Denkt u aan aangepaste programma's voor de vluchtelingen, gericht op bijscholing, omscholing en intensieve individuele begeleiding? Komen die er? Zo ja, wanneer?

Tot slot had ik nog graag uw mening geweten over de samenwerking van de VDAB met bedrijven om mensen snel in te schakelen via on-the-job learning, zoals dat bijvoorbeeld in Nederland het geval is.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp-a): Voorzitter, ik sluit mij aan bij de algemene vragen die gesteld zijn. Welke impact heeft de toestroom van de asielzoekers op de arbeidsmarkt en vooral op de werking van de VDAB?

Ik zou een aantal gerichte vragen willen toevoegen bij de reeds gestelde vragen. De vragen zijn vooral gebaseerd op wat we hebben kunnen lezen over de vermeende interne nota van de VDAB die al een soort assessment heeft gemaakt van de impact van deze vluchtelingencrisis op de werking van de VDAB.

Minister, is die interne nota beschikbaar?

In de media hebben we kunnen lezen dat de VDAB de inschatting heeft gemaakt van een bijkomend noodzakelijk budget van 40 miljoen euro. Klopt dat? Wanneer zouden die middelen dan worden vrijgemaakt? Is dat voor de begroting 2016 of voor eerder?

Wat de bijkomende acties betreft, is het volgens mij belangrijk om kort op de bal te spelen en het beschikbare talent zo snel mogelijk in te zetten op de arbeidsmarkt.

Is er samen met minister Homans een oefening gemaakt? Uit het verleden heeft men geleerd dat men uiteraard moet inzetten op inburgering. Er zijn inburgeringstrajecten. Dat mag echter de activering niet afremmen. De activering of een job is soms de beste manier om in te burgeren en zich te integreren. Worden de procedures, de inburgeringstrajecten flexibel ingezet in functie van het tewerkstellingsprofiel van de betrokkene?

Want als die makkelijk kan worden geactiveerd, zou het al te zot zijn om daar een remmend effect op te zetten en te zeggen dat ze eerst het inburgeringstraject moeten doorlopen, eerst op de wachtlijst staan om Nederlands te leren, terwijl we op de arbeidsmarkt instrumenten hebben om bijvoorbeeld Nederlands te leren op de werkvloer. Dat is dus een oud zeer. In die zin wil ik u vragen of daaraan wordt tegemoetgekomen om te vermijden dat de inburgeringprocedures een remmend effect zouden hebben op de activeringstrajecten?

We kunnen lezen dat men aangeeft de VDAB extra middelen te geven om klaar te staan met de beschikbare instrumenten om die groep optimaal te begeleiden.

Dat is prima. We stellen echter vast dat de personen met een migratieachtergrond, waaronder dus ook asielzoekers, een zeer kwetsbare positie hebben op die arbeidsmarkt. Bovendien bereiken we die groep veel minder met de instrumenten waarover we beschikken, waaronder individuele beroepsopleiding (IBO), loopbaanbegeleiding, opleidingscheques. De ondervertegenwoordiging van de kansengroepen is een probleem. Minister, zult u uw beleid op dat vlak bijsturen?

Ik geef een voorbeeld: de evolutie van het bereik van mensen met een migratieachtergrond via de IBO. Je doet ervaring op op de werkvloer en tegelijkertijd leer je Nederlands op de werkvloer. Het is dus het ideale instrument. Je ziet dat het bereik van die maatregel tussen 2011 en 2014 is gedaald. Het zijn cijfers die ik van u heb gekregen als antwoord op een schriftelijke vraag. Een kwart van de werkzoekenden heeft een migratieachtergrond. In 2011 was het bereik van IBO 15 procent. In 2014 is het bereik 12,8 procent, terwijl we nu net allemaal zeggen dat we een tandje bij moeten steken. Ik denk dat het essentieel is om niet alleen te capaciteit te verhogen, maar ook het bereik van onze instrumenten ten aanzien van de doelgroep in kwestie.

Minister, de afgelopen dagen hebben we heel wat standpunten opgevangen over hoe we moeten omgaan met de vluchtelingen crisis. De voorzitter van uw partij gaf ook aan dat een van de problemen de culturele angst is die in de samenleving leeft. Hij gaf aan dat die culturele angst misschien onredelijk is, maar wel reëel. U hebt een aantal zeer belangrijke hefboomen om die culturele angst, de vooroordelen die leven, aan te pakken. Het gaat onder andere over sensibilisering, maar ook over het bestrijden van die vooroordelen en het wegwerken van drempels die die groep belemmeren op de arbeidsmarkt. Ik heb het in het bijzonder over discriminatiebestrijding. Die culturele angst wordt als een groot probleem aangekaart op politiek niveau. Het is wat nu het debat beheerst. Is het dan niet van fundamenteel belang dat we ook oplossingen aanreiken, aangeven dat we er werk van zullen maken, dat we die angst niet zullen aanzwengelen, niet nodeloos oppoken, maar aanpakken? Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat die groep een faire kans krijgt op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp·a): Minister, ik wil graag een aantal bezorgdheden meegeven en vragen of u daar effectief mee bezig bent.

We zijn het er volgens mij beide over eens dat het zoeken naar een job meer is dan alleen het invullen van een vacature. Heel wat zaken betekenen in de rand een heel belangrijke factor bij het zoeken naar werk en het zich goed voelen op het werk. Ik denk bijvoorbeeld aan het gelijkstellen van diploma's. Kan het diploma van de mensen die nu naar hier komen, al dan niet worden gelijkgesteld? Verder gaat het ook over het erkennen van competenties. Ook de kinderopvang is een element. De mensen die hier nu terechtkomen, hebben geen enkele informele contacten, geen enkel netwerk om hun kinderopvang te regelen. Wat de mobiliteit betreft: hoe geraken de mensen op hun werk? Op welke manier kunnen ze zich hier vervoeren? Zo zijn er nog heel wat andere vragen die belangrijk zijn om zo snel mogelijk niet alleen geïntegreerd te geraken, maar ook de kans op een job te verhogen.

Is deze regering daar ook mee bezig? Nemen jullie een initiatief hiervoor? Voeren jullie hiervoor de regie, bijvoorbeeld in overleg met de lokale besturen, om er vooral voor te zorgen dat het invullen van een job meer is dan alleen de vacature invullen?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, het lijkt me heel belangrijk een duidelijk en objectief beeld te krijgen van de problematiek, van de aantallen.

De collega's hebben heel diverse aantallen genoemd in hun vraagstelling. Ik denk dat collega Hofkens het had over een inschatting van 21.000 erkende vluchtelingen. Collega Van Rompuy had het in zijn oorspronkelijke voorbereiding over 14.000 vluchtelingen. Minister, van u had ik graag de cijfers op basis waarvan ... *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Uw diensten hebben blijkbaar toch een inschatting gemaakt om een bedrag van 40 miljoen euro de wereld in te sturen dat nodig zou zijn als extra budget voor de VDAB. Net als de collega's zou ik dus graag weten hoe men dat heeft berekend, en hoe dat zich verhoudt tot de huidige dienstverlening. Dan hebt u ook ongetwijfeld een inschatting gemaakt van de instroom die er hieromtrent zal zijn in de werking van de VDAB.

Het debat hieromtrent is misschien nieuw, maar uw beleid is niet nieuw: ook in het verleden zijn er al erkende vluchtelingen door de VDAB begeleid. Misschien is het goed dat u daar een beeld van geeft. Wat heeft de VDAB tot op vandaag al gedaan? Hoeveel mensen zijn er op die manier al begeleid? Hoe zit het bijvoorbeeld met de cijfers over de uitstroom van erkende vluchtelingen die door de VDAB werden begeleid?

De VDAB doet ongetwijfeld al heel veel. Alleen stellen we vast dat het zeker nog beter kan. Ik verwijs naar de cijfers over de uitstroom van geïntegreerde trajecten met taal- en beroepsopleiding. Dat situeert zich rond 37 à 38 procent. Dat is niet slecht, maar dat kan zeker ook veel beter als je het vergelijkt met andere trajecten. Hoe kunt u de kwaliteit van de aangeboden trajecten garanderen? Ook het aantal trajecten zal moeten stijgen. Hoe kunt u dat garanderen?

Heel veel erkende vluchtelingen zullen straks bij OCMW's overal in het Vlaamse land aankloppen. De samenwerking tussen de OCMW's en de VDAB is ook een element dat we hier al eerder in debat hebben gebracht. Die is zeker ook voor verbetering vatbaar. Minder dan de helft van de Vlaamse OCMW's heeft een formele samenwerking met de VDAB. Er is alle reden om de samenwerking tussen VDAB en OCMW's te versterken, zodat we heel snel kunnen inspelen op de noden aldaar, en ook heel snel kunnen inspelen op de competenties en talenten van de mensen die bij die OCMW's zijn ingeschreven.

Uw federale collega, minister Peeters, heeft al aangekondigd te werken aan een versoepeling van de regelgeving met betrekking tot de arbeidskaarten. Kunt u een inschatting geven van hoe u daarop kunt inspelen en wat de impact op het Vlaamse beleid in dezen kan zijn?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Er is al heel veel gezegd. Dit is een enorme uitdaging. Ik ben ervan overtuigd dat de hele regering op een gecoördineerde manier bezig is om die grote uitdaging waar we voor staan, op een fundamentele manier aan te pakken. We horen inderdaad, maar ik denk dat we dat ook nog niet echt weten, dat er heel veel competenties zijn bij de mensen die nu naar België of Vlaanderen komen. Dan lijkt het me wel essentieel dat we heel die problematiek van de erkenning van hun diploma's, van hun competenties fundamenteel aanpakken, om te vermijden wat we in het verleden toch wel vaak hebben gezien. Omdat ze de taal niet spraken, kwamen mensen eigenlijk in een job onder hun competentieniveau terecht. Het is essentieel dat te vermijden. Dat zijn ongelukkige werknemers en ze nemen vaak een plaats in van mensen die het nog moeilijker hebben op de arbeidsmarkt. Werken met betrekking tot die diploma's en die verworven competenties is voor mij dus eigenlijk essentieel, zodat die mensen op hun plaats terecht komen en geen andere mensen verdringen die het sowieso ook al moeilijk hebben.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik sluit me aan bij de opmerking van mevrouw Claes dat je daar heel voorzichtig mee moet zijn. Ik loof het voluntarisme van de werkgevers, maar laten we wel eens goed nadenken over datgene waarmee we beginnen. Maar goed, collega Hofkens zal daar straks op terugkomen.

Ik wil een aantal punten maken, vooral ten aanzien van het betoog van mevrouw Kherbache. Laat duidelijk zijn dat we een verschillende aanpak hebben van die asielcrisis, maar laat het debat daar worden gevoerd waar het thuishoort. Hier gaat het specifiek over de tewerkstelling. Ik denk dat cijfers uit verleden aantonen dat asielzoekers eigenlijk betere kansen op tewerkstelling hebben dan economische migranten. Ik ben niet zeker, maar de minister zal daar misschien duidelijkheid over kunnen geven. Ik ben er niet zeker van of die cijfers beschikbaar zijn. Als die er niet zijn, alle begrip.

Ik las dat op 24 september een zekere Louis Tobback heeft gepleit voor het afschaffen van het recht op tewerkstelling voor asielzoekers. Dat stond in De Tijd. We zijn het artikel nog aan het opzoeken.

Mevrouw Kherbache, u wijst op wat Bart De Wever heeft gezegd over die culturele angst. U hebt dat zelf ook gezegd. Dat staat namelijk in de resolutie over deradicalisering die wij hebben getekend. Die angst is daar daadwerkelijk aanwezig. *(Opmerkingen van mevrouw Yasmine Kherbache)*

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik veronderstel dat iedereen aanwezig was toen de commissie Algemeen Beleid is bijeengekomen, ook met de leden van de commissie Inburgering. Het ging over de gecoördineerde aanpak: alles wat één aspect overschrijdt, wordt meegenomen. De eerder verworven competenties en de diploma's zijn vooral een zaak van Onderwijs. Collega Crevits en ikzelf hebben wel, los van deze asielcrisis, een nota gemaakt over de eerder verworven competenties, om als Onderwijs en Werk ter zake één lijn te trekken. Dat zijn dus aspecten waarmee we sowieso bezig zijn. Voor mij is het erkennen van diploma's en dergelijke natuurlijk heel belangrijk. Dat zit natuurlijk bij mijn collega, maar er is een overschrijdende aanpak door de regering ter zake.

Wat de culturele angsten betreft, in de conceptnota met betrekking tot de evenredige arbeidsdeelname is mijn derde spoor verkeerde percepties wegnemen, dat doen met werkgevers- en werknemersorganisaties, daarover campagne voeren. Die evenredige arbeidsdeelname is een element van het algemeen beleid. Ik wil me dan hier nu vooral toespitsen op alles wat de vluchtelingen crisis betreft, en de vragen die daarover zijn gesteld. Er komen uiteraard heel veel vragen terug bij de diverse sprekers die zich daarna hebben aangesloten.

Ik denk dat het ook al aan bod is gekomen in de commissie Algemeen Beleid, maar het lijkt me goed om toch nog heel even te schetsen wat de huidige procedure voor asielzoekers richting de arbeidsmarkt is. Bij veel van die vragen komt dat overigens ook aan bod. Misschien is dat wat minder aan bod gekomen in de commissie Algemeen Beleid, maar ik weet wel – ik lees nog altijd de documenten die worden voorgelegd op de ministerraad – dat er een schema was waarin al die elementen stonden. Aangezien het echter niet alleen over de arbeidsmarkt is gegaan, kan ik het misschien nu toch even naar voren brengen, omdat dat ook bij de vragen naar voren is gekomen.

Als een asielzoeker erkend is of subsidiair wordt beschermd, dan heeft hij toegang tot de arbeidsmarkt. Ik kom straks nog met een extraatje, maar dat is het eerste uitgangspunt. Een erkend vluchteling is dan zelfs vrijgesteld van een arbeidskaart.

Wie subsidiair beschermd is, kan gaan werken met een arbeidskaart C. Dat is de basisregel. Asielzoekers kunnen tijdens de procedure ook al toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, maar pas als het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) na zes maanden nog geen beslissing heeft genomen. In dat geval kunnen ze gaan werken met een arbeidskaart C zolang hun asielprocedure nog loopt. Ik wil daar nog iets aan toevoegen. Ik zal niet negatief zijn, maar ik hoor werkgevers soms zeggen dat ze bij hen vroeger mogen beginnen, dat ze dan natuurlijk wel wat Nederlands moeten kennen. We moeten er echter toch ook nog altijd van uitgaan dat een aantal van die mensen daarna hun erkenning niet krijgen en zullen worden teruggestuurd. Als een werkgever investeert in iemand die dan wordt teruggestuurd, dan zal dat ook niet in dank worden afgenomen. Ik wil geen statement maken, maar dat is een kanttekening die ik wel wil maken.

Erkende vluchtelingen of personen die een subsidiaire bescherming genieten, kunnen dus aan het werk, of ze een arbeidskaart C hebben of niet. Personen die na zes maanden nog geen beslissing hebben ontvangen, kunnen ook aan het werk met een arbeidskaart C.

Alle asielzoekers, erkende vluchtelingen of personen die een subsidiaire bescherming genieten die toegang hebben gekregen tot de arbeidsmarkt, kunnen zich bij de VDAB inschrijven. Vóór de eigenlijke arbeidsbemiddeling kan starten, is er wel vaak nood aan loopbaanoriëntering en extra opleidingen Nederlands.

Het is een van de strategische doelstellingen van de VDAB om voor alle burgers een aanpak op maat uit te werken. Collega Annouri had het over de diploma's en de elders verworven competenties, EVC. Hij weet dat de VDAB probeert te matchen op basis van competenties en talenten, en niet alleen op basis van diploma's of EVC. Zeker voor nieuwkomers is een dergelijke aanpak op maat zeer belangrijk. Op die activeringsmaatregelen zal dan ook extra moeten worden ingezet. Een inwerkingstraject is een aanpak op maat voor een nieuwkomer.

In een dergelijk traject zijn verschillende modules mogelijk. Een loopbaanoriëntatie wordt vaak al aangeboden terwijl de nieuwkomer nog in zijn inburgeringstraject bij het onthaalbureau zit en vormt vaak de overgang naar de begeleiding bij de VDAB. Er zijn opleidingen Nederlands voor anderstaligen. Vaak zijn nadien nog vervolgoopleidingen nodig. Of de nieuwkomer nog verder Nederlands volgt, hangt af van de job die hij ambieert en van zijn competenties. Beroepsgerichte taalopleidingen worden uiteraard door de VDAB aangeboden.

Een tweede mogelijke module is de beroepsopleiding. Net zoals voor andere werkzoekenden kan die worden aangevuld met een opleiding Nederlands op de werkvloer. Ten derde is er de taalondersteuning, die kan worden aangeboden tijdens andere acties zoals een IBO of worden ingekaderd in de geïntegreerde trajecten.

Collega Talpe vroeg ook dat de VDAB de werkzoekenden zo snel mogelijk zou kunnen inschrijven en hun dossiers zou kunnen overlopen. Ook dat zal op maat gebeuren, waarbij zal worden bepaald welke acties moeten worden ondernomen. Bij het bepalen van die acties zal uiteraard met het OCMW worden overlegd.

Indien het profiel van de werkzoekende het toelaat, dan zal de betrokkene uiteraard in de eerste plaats naar een knelpuntberoep worden begeleid. Dat hangt uiteraard af van de aanwezige competenties en de talenten. Ik heb de werkgevers dan ook gevraagd om echt mee te stappen in die filosofie en op basis van competenties en talenten aan te geven wat ze in hun bedrijf nodig hebben. Velen houden nog te zeer vast aan diploma's. Dit dossier vormt een goede aanleiding om de manier van werken die al jaren wordt gevolgd, nog eens extra in de verf te zetten.

Er is ook een vraag gesteld over de samenwerking met de sectoren. Er zijn nog geen concrete besprekingen gepland. Ze zullen worden gevoerd wanneer we een

duidelijker beeld hebben van de mogelijkheden voor de aanwerving van asielzoekers die zich nog in de procedure bevinden en we een beter inzicht hebben op de effectieve instroom.

Over het taalaspect heb ik reeds heel wat gezegd. Taal is uiteraard een zeer belangrijk aspect en een mogelijke succesfactor. Het inburgeringstraject dat erkende vluchtelingen en personen die een subsidiaire bescherming genieten, verplicht moeten volgen, omvat uiteraard de basisopleiding NT2, dat valt onder onderwijs. Het bemiddelingstraject van de VDAB bevat bijkomende pakketten Nederlandse taal. Een verhoogde instroom zal uiteraard een impact hebben op het aantal opleidingen. Momenteel kent de VDAB geen wachtlijsten, maar we moeten ons erop voorbereiden dat die er zullen komen. We zullen ook nog meer moeten inzetten op de geïntegreerde trajecten, de gecombineerde opleiding Nederlands op de werkvloer of de opleidingsvloer, de loopbaanoriëntatie met NT2 en dergelijke meer.

Er zijn ook vragen gesteld over de versoepeling van de voorwaarden voor de uitreiking van een arbeidskaart C en over het voorstel om de wachtperiode van zes maanden naar vier maanden te brengen. Dat is een federale bevoegdheid. Eventuele aanpassingen zullen uiteraard een impact hebben op de werking van de VDAB. De VDAB zal in dat geval de activiteiten met betrekking tot de toegang tot de arbeidsmarkt voor de asielzoekers vroeger moeten aanvatten. Hierover is op federaal niveau echter nog geen beslissing genomen. Als dat gebeurt, zullen we ervoor zorgen dat we tijdig klaar zijn.

De heren Van Rompuy en Bothuyne hebben ook vragen gesteld die betrekking hebben op het verleden. De asielcrisis van 2000 en 2010 zijn niet helemaal vergelijkbaar met de huidige crisis. Tot 2007 was de asielprocedure nog in twee fases opgedeeld. De asielzoeker kreeg toegang tot de arbeidsmarkt zodra hij in de gegrondheidsfase zat. De erkenningsgraad van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, het CGVS, was in het verleden veel lager dan nu. Van het totale aantal asielzoekers kreeg gemiddeld 9 tot 13 procent het statuut van erkend vluchteling. Nu ligt dat percentage veel hoger.

De grote toestroom bij de VDAB zal zich allicht pas vanaf begin 2016 manifesteren. Het is altijd mogelijk dat de erkenningsprocedure drastisch wordt versneld. De grote instroom zal waarschijnlijk ertoe leiden dat de klassieke periode voor de erkenning zal worden verlengd. De VDAB kan pas beginnen werken na afloop van de periode van zes maanden.

Rekening houdend met de huidige erkenningsgraad van het CGVS schat ik dat het aantal bemiddelingstrajecten minstens zal verdubbelen. Dat vereist dat het beleidsdomein wordt versterkt. De extra instroom betekent vooral een uitbreiding van de bestaande dienstverlening. De instrumenten waarover de VDAB nu beschikt, kunnen volgens mij een antwoord bieden op de vragen die de instroom van de asielzoekers doet rijzen.

Verschillende leden hadden ook vragen over de kostprijs. Eerst en vooral betreurt ik dat interne documenten van de raad van bestuur van de VDAB naar de pers worden gelekt of aan de pers worden overhandigd. Ik vind het logisch dat intern dergelijke ramingen worden gemaakt. De directie van de VDAB lag alleszins niet aan de basis van die lekken.

Ik pin mij ook niet vast op de genoemde cijfers. Ze gaan immers uit van een aantal veronderstellingen. De berekening van de meerkosten was ook slechts een eerste oefening, die continu zal worden verfijnd. De VDAB heeft een berekening gemaakt op basis van het aantal asielaanvragen en het aantal positieve beslissingen van het CGVS. Die gegevens veranderen constant. Collega Bothuyne vroeg wat mijn verwachtingen ter zake zijn. Welnu, ik weet dat ook niet. In de algemene commissie

zijn cijfers genoemd. Ik ga mee uit van die cijfers, maar uiteraard hangt alles af van de verdere evolutie. Toen ik vanochtend voorbij de wachtrij aan de dienst Vreemdelingenzaken reed, had ik de indruk dat er minder mensen stonden te wachten. Het continu monitoren van de instroom is zeer belangrijk om de budgettaire weerslag juist te kunnen inschatten. De VDAB heeft interne gegevens over de instroom van nieuwkomers, over het aantal cursussen loopbaanoriëntatie die in het verleden zijn gegeven en over het aantal taalopleidingen gebruikt om de budgettaire impact in te schatten. Zoals gezegd gaat het om een eerste vingeroefening. Bij de begrotingsopmaak voor 2016 zullen die cijfers verder aan bod komen. Er moet worden uitgegaan van de specificiteit en het tijdelijke karakter van de kredieten.

Collega's Hofkens en Kherbache hebben ook vragen gesteld over de samenwerking tussen de VDAB en het EVA Integratie en Inburgering. De VDAB organiseert al sinds 2006 inwerkingstrajecten. In dat kader bestaat er een structurele samenwerking tussen de VDAB en het agentschap. Vluchtelingen behoren tot de doelgroep van het Inburgeringsdecreet en starten in principe met een inburgeringstraject. Zo hoort het ook. Inburgeraars met een professioneel perspectief worden door het agentschap op warme wijze begeleid naar de VDAB.

Vanaf het moment dat ze het gevoel hebben dat iemand klaar is, worden ze warm toegeleid naar de VDAB. Dat is belangrijk.

Ik ondersteun, waar mogelijk, een geïntegreerde werking om de trajecten niet nodeloos te verlengen. Vooral voor personen die vrij snel toegeleid kunnen worden naar de arbeidsmarkt, zijn flexibele inburgeringstrajecten en een goede samenwerking een must. Deze samenwerking wordt in het kader van het nieuwe Inburgeringsdecreet en van de oprichting van de EVA's in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gegoten.

Ik wil er binnen mijn bevoegdheid alles aan doen opdat instromers zo snel en zo duurzaam mogelijk aan werk geraken. Dit begint bij een goede overdracht van het inburgeringstraject naar de VDAB, en met voldoende inwerkingstrajecten op maat van de nieuwkomers. Ik wil hierbij extra inzetten op een versterking van de beroepsgerichte taal- en andere opleidingen, het omzetten van competenties naar de arbeidsmarkt en ook het inschatten daarvan, werkplekleren en het responsabiliseren van werkgevers om net als alle andere ook deze doelgroep kansen te bieden vanuit hun competenties en talenten.

De VDAB beschikt over de expertise om competenties in te schatten, en om de nood aan bijkomende opleidingen in kaart te brengen. Bij de opmaak van profielen in vacatures kan de VDAB ook werkgevers helpen om dat te doen op basis van competenties en talenten, en niet van diploma's.

Ik heb op zo goed als alle vragen geantwoord, en zeker die die met werk te maken hebben.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het is alvast positief dat we hier kunnen praten en nadenken over de golf die op ons afkomt, en over de impact op de toeleiding naar de arbeidsmarkt en de activering, alsook het budgettaire aspect. Ik begrijp dat het geen sinecure is om vandaag al concrete bedragen uit te spreken. Er is een continue monitoring nodig.

Minister, jullie moeten nu wel de begroting voor 2016 vastleggen. We moeten de impact van de uitdaging zeker niet onderschatten. Taal en werk zijn cruciaal om vluchtelingen te activeren en te integreren in onze samenleving. Daar zijn ze zelf ook vragende partij voor. We moeten doordacht en coördinerend werken en dit aanpakken op het Vlaamse niveau.

Met de versoepeling van de arbeidskaarten is een belangrijke stap gezet, maar er kan nog heel wat gebeuren inzake modernisering en flexibilisering. Uiteraard ligt een belangrijk luik daarvan op het federale niveau, maar Vlaanderen heeft de belangrijke toeleiding en activering. Daarin zal maatwerk een belangrijk sleutelwoord zijn. Dat heeft ook een kostprijs. Er zullen dus weldoordachte keuzes moeten worden gemaakt.

We hopen dat deze vluchtelingen crisis een opportuniteit zal zijn voor de Vlaamse arbeidsmarkt, en dat degenen die over het juiste profiel beschikken – ik heb het dan zeker ook over de competenties en talenten van de vluchtelingen – kunnen worden toegeleid naar vacatures waar onze bedrijven nood aan hebben, dus zeker ook de knelpuntberoepen. Zo creëren we toch een draagvlak om van die migratie een positief verhaal te maken.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Minister, uit uw antwoord blijkt dat we in Vlaanderen over heel wat instrumenten beschikken. Dat is ook al gesteld in de commissie Algemeen Beleid. Er is vandaag dus geen nood aan nieuwe instrumenten als ik uw toelichting hoor over de aanpak op maat, de inwerkingstrajecten, de samenwerking die al bestaat tussen het EVA Integratie en Inburgering en de VDAB. Dat is een apparaat dat klaarstaat om die toestroom efficiënt op te vangen, weze het dat er een capaciteitsprobleem kan zijn.

De budgettaire impact is nu moeilijk te begroten. Die cijfers wisselen. Het cijfer van 21.000 uit mijn vraag heb ik ook maar geplukt uit de commissie Algemeen Beleid, waar minister Liesbeth Homans een berekening had gemaakt van 83 miljoen euro voor de inburgeringstrajecten, uitgaande van een kostprijs van 4000 euro per traject maal 20.000 extra toevloed. Dat varieert, dat budgettaire aspect zullen we dus nog wel zien. Het engagement is er in elk geval om daarmee aan de slag te gaan.

We moeten van deze uitdaging een opportuniteit maken, maar we moeten toch voor realisme pleiten. Ik wil even inzoomen op de arbeidsvergunning en de wijzigingen die worden gevraagd. We moeten niet naar symbolen van een of twee maand kijken. Het is belangrijk dat degenen die er zijn en worden erkend, op een zorgvuldige en duurzame manier worden geïntegreerd in de arbeidsmarkt. Van het moment dat ze erkend zijn, zijn ze een volwaardig deel van onze samenleving. Het is een Vlaamse bevoegdheid om daarmee aan de slag te gaan.

We moeten opletten dat we geen aanzuigeffect creëren door snelle ingrepen in bestaande mechanismen. Dat is een bekommernis die we hebben. We zijn een warme samenleving die mensen warm ontvangt, die veel kansen aanbiedt. Anderzijds moeten we er ons bewust van zijn dat die boodschap in het buitenland heel snel rondgaat. Als we een kleine nieuwe maatregel zouden nemen die veeleer symbolisch is, zou dat kunnen leiden tot een verhoogde aantrekkingskracht, en dat kan niet de bedoeling zijn.

Bovendien waren de zes maanden die nu in de wetgeving staan, gericht op de procedure en de doorlooptijd van zes maanden. Die doorlooptijd overschrijden we al lang. Als we dus die zes maanden verlagen, creëren we het probleem dat we mensen krijgen die toch niet worden erkend en voor wie de terugkeer moeilijk dreigt te worden doordat ze hier of daar al werk hebben uitgevoerd.

Ik betreur dat de arbeidskaart C een federale bevoegdheid is gebleven. Dat is een anomalie. Men kan wel zeggen dat het gekoppeld is aan de verblijfsvergunning en de erkenning, maar het is toch een arbeidsmarkt kwestie. De arbeidskaarten A en B zijn een Vlaamse en de C is federale bevoegdheid, terwijl dat toch allemaal past in een economisch migratiebeleid, waarvan u hebt gezegd

dat u daarover een denkoefening zult houden in deze legislatuur. Dit verhaal past daar wel in.

Minister, er zal een nieuwe samenwerkingsovereenkomst komen tussen het EVA Integratie en Inburgering en de VDAB, heb ik begrepen uit uw antwoord. Dat is alleen maar toe te juichen. In de vorige legislatuur hebben we met het EVA Integratie en Inburgering een instrument gecreëerd dat zeer goed werk levert. Dat moet optimaal inspelen op de opportuniteiten die er zijn.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik heb geen antwoord gekregen op twee vragen die betrekking hebben op de arbeidsmarkt. Ons arbeidsmarktbeleid heeft heel wat instrumenten om de doelgroep in kwestie, de asielzoekers, te ondersteunen en te activeren op de arbeidsmarkt. Nieuwe instrumenten uitvinden is het punt niet. In mijn vraag over het bereik van die doelgroep heb ik benadrukt dat we ook moeten stilstaan bij de resultaten van die instrumenten van de afgelopen jaren. Ik heb benadrukt dat het bereik van de IBO voor die doelgroep onvoldoende is.

Als je de resultaten bekijkt van personen met een migratieachtergrond op de arbeidsmarkt, dan zie je dat die het slechtst scoren. We zijn de slechtste leerling van Europa. We hebben dan wel goede instrumenten maar het bereik van die groep daalt. Laten we die crisis benutten om vooruitgang te boeken in dat resultaat. Het volstaat niet om instrumenten te hebben en heel actief bezig te zijn, maar als het resultaat er niet is, dan moet je bijsturen. Daarom vraag ik hoe u het bereik van die instrumenten ten aanzien van personen met een migratieachtergrond gaat verhogen. Dat is essentieel.

Ik gaf de cijfers voor de periode 2011-2014. Ze komen uit uw antwoord op een schriftelijke vraag. In die cijfers zit een grote groep van asielzoekers die in een vorige periode zijn ingestroomd. We moeten dus stilstaan bij de resultaten. Zonder resultaten moeten we de strategie en het beleid bijsturen: dat geldt voor de overheid, zoals dat ook voor vzw's en bedrijven geldt.

Ik kreeg geen of een onvolledig antwoord op mijn vraag over de culturele angst. Inderdaad mijnheer Diependaele, daar moeten we rekening mee houden. Of die angst redelijk is of niet, die is er. U verwijst naar de conceptnota EAD. We hebben de kans nog niet gehad om daarover te discussiëren. U hebt het over de sensibilisering van werkgevers. Ik denk dat zowel sensibilisering als het wegwerken van drempels – onder meer het wegwerken van de discriminaties – moet gebeuren. Zult u op dat vlak een tandje bij steken? De uitdaging wordt immers groter. Het is een thema dat leeft in de publieke opinie. We moeten die angst aanpakken.

Ik stel voor dat we in de commissie een discussie aan de conceptnota EAD wijden. Het is een zeer breed onderwerp. Evenredige deelname op de arbeidsmarkt gaat over al die kansengroepen die manifest ondervertegenwoordigd zijn. Ik stel voor om hierover een hoorzitting te organiseren en een grondige evaluatie op te maken. De instroom van vluchtelingen wordt gezien als een opportuniteit, zo wordt hier gezegd. Ik denk dat we de zaak ook moeten aangrijpen om het EAD-beleid te versterken.

De heer Imade Annouri (Groen): Ik dank u voor het uitgebreide antwoord, minister. Ik pleit ervoor om niet alles op een hoopje te gooien. Ik hoorde hier woorden vallen als aanzuigeffect, oorlogsvluchtelingen, economische vluchtelingen ... Ik sluit me aan bij wat hier is gezegd over de opportuniteiten van de vluchtelingenstroom. Ik had het al over de hooggeschoolden die op onze arbeidsmarkt terechtkunnen: we moeten die kansen met beide handen grijpen. U

verwees me door naar minister Crevits. Ik zal haar de vragen over de elders verworven competenties stellen. Ten slotte sluit ik me aan bij de oproep van mevrouw Kherbache over EAD. Dat leeft erg, en zal nog tot veel discussie aanleiding geven. Het moet mogelijk zijn om over dat belangrijk thema een hoorzitting te organiseren. Ik stel voor dat in de regeling der werkzaamheden te bespreken.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Op twee punten blijf ik op mijn honger zitten. U somde alle instrumenten op die we vandaag inzetten. Het instrumentarium is goed. Maar u gaf erg weinig cijfers. Hoeveel mensen hebben we bijvoorbeeld in 2014 op die manier begeleid? Was dat een succes? Ik heb de nota waarover in de krant is bericht, nog niet gezien. Ik zou graag weten hoe de berekening is gemaakt om bijvoorbeeld de bijkomende budgettaire uitgave van 40 miljoen euro te verantwoorden. De begrotingsbesprekingen zijn volop aan de gang. Wat vraagt u tijdens die begrotingsbesprekingen precies?

Over de samenwerking tussen de OCMW's en de VDAB heb ik niets gehoord. Veel OCMW's zullen erkende vluchtelingen opnemen. Die samenwerking is cruciaal.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil mijn vorige tussenkomst rechtzetten. Wat de heer Tobback heeft gezegd, dateert van heel lang geleden. Het internet vergeet niet, maar ik hoop dat jullie mij deze fout wel vergeven. Die uitspraak van hem dateert van 1993. (*Gelach*)

Hij heeft dat wel degelijk gezegd. Hij pleitte voor de afschaffing. Ik wou dat even rechtzetten.

Mevrouw Kherbache, u hebt het over de culturele angst. U construeert iets dat enkel speelt als het over tewerkstelling gaat. Het gaat allemaal veel breder. Ik begrijp niet goed waarom u daarop blijft doorgaan en de minister vraagt wat hij daaraan zal doen. We nemen zelf heel wat maatregelen. In onze resolutie, die veel breder gaat dan de aanpak van radicalisering, staan heel wat voorstellen. Ik ga ervan uit dat u nog steeds in die voorstellen – die ook de uwe zijn – gelooft. Die moeten in de realiteit worden omgezet.

Minister Philippe Muyters: Ik heb op een aantal vragen niet geantwoord omdat die niet in de oorspronkelijke vraagstelling vervat zijn. Tot en met 's vrijdags mogen verzoeken om vragen te stellen worden ingediend. Als we nadien dan nog een debat over cijfers moeten voorbereiden, is dat moeilijk. U vermeldde cijfers, mevrouw Kherbache. Maar ik weet bijvoorbeeld niet hoe groot de instroom in 2011 of in 2014 was. Misschien vertegenwoordigt die 15 procent in 2011 wel veel minder mensen dan de 12,2 procent in 2014. Ik kan daarover niets zeggen. U vermeldt cijfers, maar ik kan die niet interpreteren, bij gebrek aan informatie over de context. Ik weet bijvoorbeeld dat er veel meer IBO's in 2014 waren. Uw besluit dat er een sterke achteruitgang van het aantal IBO's is, onderschrijf ik dus niet. Ik stel u voor dat u mij daarover een vraag stelt. Ik zal u zeker antwoorden, maar dan wel rekening houdend met de context. Uw conclusie is alleszins voorbarig. Misschien is de achteruitgang relatief; dat hangt van de omvang van de instroom af. U trekt de discussie helemaal open wanneer u de ondervertegenwoordiging van migranten op de arbeidsmarkt aansnijdt. Dat is een discussie op zich. De cijfers moeten met de Europese gegevens worden vergeleken. We zijn de slechtste van de klas, maar we zijn ook de slechtste als het gaat over het aantal mensen dat naar hier komt om een job te vinden. Ik ben dus niet ingegaan op dat aspect. Over uw opmerking over de culturele angst heb ik wel geantwoord.

Mijnheer Bothuyne, niemand heeft vooraf de cijfers voor 2014 en de succesratio opgevraagd. Ik heb die dus niet bij me. (*Opmerkingen van de heer Robrecht Bothuyne*)

Op de inhoud ben ik ingegaan, maar de cijfers heb ik niet zomaar bij me. De eerste berekening van de VDAB heb ik vermeld. Ik heb uitgelegd hoe die er is gekomen. Er is nagegaan welk bedrag in het verleden is uitgetrokken voor asielzoekers. Ervan uitgaand dat het aantal asielzoekers verdubbelt, verdubbelt de VDAB dat bedrag, en dat levert het cijfer van 40 miljoen euro op.

Is een dergelijke inschatting fijn? Neen. Ik zal dat effectief in de begrotingsbesprekingen inbrengen en niet hier. Ik zal daar de discussie met de collega's van CD&V en Open Vld aangaan om te zien wat er al dan niet kan worden vrijgemaakt.

Over het OCMW heb ik geantwoord. U spreekt van samenwerkingsakkoorden. Voor mij is dat niet noodzakelijk. De VDAB zal de inschrijving van een werkzoekende zo snel mogelijk overlopen en kan daarbij overleg plegen met het OCMW. Moeten er daarvoor samenwerkingsakkoorden gesloten worden met de OCMW's? Dat hoeft volgens mij niet.

Als er een werkzoekende asielzoeker bij de VDAB komt aankloppen, dan lijkt het mij voldoende dat de VDAB contact opneemt met het bevoegde OCMW. Daarover hoeft nu geen samenwerkingsakkoord gesloten worden.

Voor de rest heb ik veel ondersteuning gevoeld om verder te werken met de instrumenten die we vandaag ter beschikking hebben.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verplichte gemeenschapsdienst
– 2884 (2014-2015)**

**VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gemeenschapsdienst
– 2936 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Federaal minister van werk Kris Peeters gaf recent aan dat hij in juni een brief stuurde naar de gewesten. Daarin zou hij gevraagd hebben naar hun plan van aanpak rond invoering van verplichte gemeenschapsdienst.

Minister, uw opinie daarover werd in de media meermaals weergegeven. De kern van de boodschap was dat we op het Vlaamse niveau al een dergelijk beleid voeren. Voor een aantal zaken hebben we federale hefboomen nodig, namelijk wanneer het gaat om leefloners en uitkeringsgerechtigden. Het federale kader mag evenwel onze Vlaamse bevoegdheden niet fnuiken en mag geen beperking betekenen voor het Vlaams activeringsbeleid. Langdurig werklozen kunnen nu via individuele trajecten opgevorderd worden om vijf dagen te presteren, en dat zou nu dus beperkt kunnen worden tot twee halve dagen.

In de berichtgeving was ook sprake van nakend overleg met uw federale collega. Wat heeft dat overleg al opgeleverd? Bestaat de mogelijkheid dat Vlaanderen ook een tegemoetkoming krijgt met betrekking tot de noodzaak om leefloners en uitkeringsgerechtigden via een verplichte gemeenschapsdienst mee te integreren op de arbeidsmarkt? Of werd dat nog niet in het vooruitzicht gesteld?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy (CD&V): De verplichte gemeenschapsdienst staat zowel in het Vlaamse als in het federale regeerakkoord. We moeten de vaste wil hebben om daaraan uitvoering te geven.

Mijn vragen gaan over twee elementen. Gemeenschapsdienst bestaat reeds op vrijwillige basis. Hoe evalueert u dit? Wat is de stand van zaken van het overleg met uw federale collega met betrekking tot de invoering van de verplichte gemeenschapsdienst, die deel kan uitmaken van de algemene projecten rond tijdelijke werkervaring voor langdurige werklozen? Waar staan we op het vlak van de uitvoering van deze verplichte gemeenschapsdienst?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Er bestaan vandaag al heel wat instrumenten die kunnen worden ingezet voor langdurige werklozen, zoals artikel 60 en de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's). Daarnet hadden we het over de timing en over de vraag welk perspectief kan worden gegeven inzake de hervorming. Intussen werd in de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) al gecommuniceerd dat, bijvoorbeeld voor de mensen die onder artikel 60 vallen, er in 2016 nog helemaal niets zal veranderen.

Is dat zo? Klopt het dat er rond tijdelijke werkervaring pas een hervorming komt op 1 januari 2017?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Collega Daems is verhinderd, maar ik verwijs naar zijn vragen die gelijk lopen met die van de vorige sprekers. Minister, ook wij vernemen graag wat uw houding is met betrekking tot de gemeenschapsdienst. U stelde inderdaad al dat die gemeenschapsdienst het Vlaamse activeringsbeleid niet mag beperken of verhinderen. Het ultieme doel is immers dat die mensen een echte job te pakken krijgen. Welke concrete beperkingen vreest u?

Wat is de timing om dit dossier op de rails te krijgen?

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Beenders, ik zal niet ingaan op een communicatie van de VVSG. Ik heb zopas een antwoord gegeven over hoe ik de timing zie met betrekking tot de vorige vraag. Ik zal het daarbij laten.

Ik heb mijn federale collega een brief geschreven over de verplichte gemeenschapsdienst, en naar aanleiding daarvan is er eergisteren, dinsdag 22 september, een eerste bilaterale ontmoeting geweest tussen beide kabinetten. Daar werden de wederzijdse visies rond het invoeren van een gemeenschapsdienst informeel besproken. De federale minister van Werk is in dit dossier bevoegd om te voorzien in een collectief kader binnen de werkloosheidsreglementering. Het is nog altijd de federale overheid die bepaalt waaraan je moet voldoen om een werkloosheidsuitkering te krijgen. De principes voor dit algemeen kader werden omschreven in het federaal regeerakkoord, onder andere dat het gaat om twee halve dagen per week, om een inpassing in een traject naar werk, enzovoort. Het federaal regeerakkoord bepaalt ook dat hiervoor een samenwerkingsakkoord met de gewesten noodzakelijk is. Het initiatief voor een collectieve maatregel ligt op het federale niveau. Als Vlaams minister van Werk ben ik bevoegd voor het activeren van werkzoekenden en recent ook voor het sanctioneren van uitkeringsgerechtigde werklozen als ze niet voldoen aan het kader dat federaal is uitgetekend. Uitkeringsgerechtigde werklozen die beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt, zijn verplicht om actief op zoek te gaan naar werk. Zij dienen bovendien in te gaan op uitnodigingen van de VDAB en mee te werken aan een individueel

traject op maat. In functie van het profiel van de werkzoekende kan gemeenschapsdienst nu al een onderdeel uitmaken van hun individueel traject naar werk.

Het is dus heel duidelijk: de federale overheid is bevoegd om collectief te bepalen dat werklozen of bepaalde groepen gemeenschapsdienst moeten doen gedurende twee halve dagen per week en neemt daartoe het initiatief. Individueel kan ik gemeenschapsdienst als een instrument in een traject naar werk meenemen om mensen te helpen beter werk te vinden. Gemeenschapsdienst kan dan toelaten om personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te oriënteren, arbeidsritme en -attitudes bij te brengen, bepaalde competenties op te bouwen, enz. Dat is de filosofie. Ik kan het dus vandaag al doen, en dat gebeurt ook. Ik heb daarvan geen cijfers. We hebben geen zicht op het aantal OCMW's die dit momenteel al toepassen voor leefloners.

Want daarover moet ik nog iets zeggen. Ik heb het tot nu toe gehad over de werkzoekenden die bij de VDAB zitten. Maar er zijn natuurlijk nog andere werkzoekenden, zoals leefloners en herintreders. Voor hen kan er ook gemeenschapsdienst zijn binnen een traject naar werk. Een verplichtend karakter of een sanctionering voor mensen met een leefloon vereist evenwel opnieuw een aanpassing aan de federale wetgeving. Ik heb zelfs begrepen dat op federaal niveau niet de minister van Werk, maar de minister van Maatschappelijke Integratie daarvoor bevoegd is.

Gemeenschapsdienst is voor mij in principe een tijdelijke activiteit die, zoals aangegeven in het Vlaams regeerakkoord, bepaalde langdurig werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt in staat moet stellen om zo maximaal mogelijk te worden betrokken bij de arbeidsmarkt en niet sociaal geïsoleerd te raken. De aard, intensiteit en duurtijd van de gemeenschapstaak zijn echt weer op maat afhankelijk van het traject naar werk van de betrokken werkzoekende. Maatwerk is voor mij op dat vlak echt noodzakelijk.

Het is belangrijk dat de werkzoekende niet wordt losgelaten. Het is onze doelstelling om volop in te zetten op de aansluiting naar de arbeidsmarkt. Wie kan, moet worden gestimuleerd om de stap te zetten naar andere instrumenten, zoals tijdelijke werkervaring, IBO enzovoort. Wanneer men op federaal niveau regels gaat opleggen over hoe de gemeenschapsdienst er collectief moet uitzien, dan vraag ik dat men rekening houdt met wat voor maatwerk er vandaag al kan gebeuren. Die boodschap is niet tegenstrijdig met wat er op federaal niveau wel of niet kan gebeuren. Met andere woorden, ik vraag dat de federale regels rond het collectief kader mijn mogelijkheden van vandaag rond maatwerk niet beperken. Heel concreet: als dat collectief kader zegt dat het niet meer mag zijn dan twee halve dagen per week, terwijl dat in een traject op maat van een individu misschien wel vijf dagen per week is, dan wordt mijn kader in een persoonlijk traject naar werk door een collectieve regel beperkt. Ik vroeg alleen dat dat niet zou gebeuren.

Voor tijdelijke werkervaring plan ik dit najaar de conceptnota, maar daarover hebben we het daarstraks uitvoerig gehad.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig en duidelijk antwoord. Ik deel uw bezorgdheid dat een federaal kader niet fnuikend mag zijn op onze eigen activeringsmaatregelen en uw beleid rond individuele trajecten op maat. Het zou nochtans wel nuttig zijn dat, conform onze visie op de copernicaanse omwenteling, het federale beleidsniveau en de federale minister van Werk wel werk maken van onze vraag om een gemeenschapsdienst te plannen voor uitkeringsgerechtigden zoals leefloners. Bovendien zou het ons ook goed uitkomen dat, als er een kader is dat niet beperkend is tot twee halve dagen, dat

individueel traject op maat nog een sterker karakter krijgt. Dan is het namelijk niet alleen een overeenkomst met de langdurig werkzoekenden, maar kunnen we het ook verplichten. Dat zijn de twee insteken die in het verdere overleg met de federale minister van Werk moeten worden gebracht.

Ik vroeg mij ook af hoe de andere gewesten, die ook werden bevroegd, hebben gereageerd. Is er al kennis over hun standpunten ter zake?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, ik ben blij dat er een overleg is geweest. Het is duidelijk dat er, zowel van uw kant als op het federale niveau, de vaste wil is – en dat is volgens mij het belangrijkste punt – om werk te maken van de verplichte gemeenschapsdienst. Het staat in het Vlaamse en in het federale regeerakkoord.

Dat overleg maakt dat in ieder geval duidelijk. Ik denk dat we in Vlaanderen moeten bekijken hoe we dat een intelligente plaats geven in heel de hervorming van de tijdelijke werkervaring. Het is misschien het eerste overleg in dit kader of het zoveelste. Ik hoop in ieder geval dat met dit overleg de trein opnieuw op de rails is en dat we verder kunnen werken aan dit belangrijk project van de verplichte gemeenschapsdienst.

Minister, ik dank u voor uw politieke wil om voort te bouwen aan de verplichte gemeenschapsdienst.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil graag twee reacties geven. Voor alle duidelijkheid: de trein is nooit van de rails geweest. Ik heb minister Peeters daarover persoonlijk gesproken, naast andere punten.

Maar om ook de andere collega's te vatten, is toen de brief gestuurd. Ik heb gereageerd op die brief en we voeren daarover op niveau van het kabinet verder bilateraal overleg. Brussel heeft gereageerd, zo weet ik van mijn collega, met te zeggen dat ze wachten op een federaal initiatief. Wallonië heeft geen antwoord gegeven. Ook dat heeft dus niet als effect gehad dat er nu van iedereen reactie is.

Ik vind dat er geen communicatiestoornis is tussen het kabinet van minister Peeters en mijn kabinet, tussen hem en mij. Ik denk dat er wat verwarring is geweest over het collectieve en het maatwerk. Men heeft een tegenstelling gezocht die er niet was.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik onthoud vooral dat er op Vlaams niveau gemeenschapsdienst is, dat er verder aan wordt gesleuteld via de conceptnota en dat Vlaanderen nog steeds vragende partij is om het ook mogelijk te maken voor leefloners.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers inzake langdurige werkloosheid – 2911 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, we hebben al eens een discussie gevoerd over de evolutie van de langdurige werkloosheid. Dat is ook het voorwerp van mijn vraag om uitleg van vandaag. Als je de cijfers van de VDAB opvolgt, zie je een positieve evolutie in de kortdurende werkloosheid, maar een onrustwekkende evolutie in de langdurende werkloosheid.

Ik zal niet alle cijfers opsommen die in de vraag om uitleg zijn opgenomen. Globaal zie je dat de werkloosheid is gedaald en opnieuw op het niveau zit van 2009. Wat de zeer langdurig werklozen betreft zien we echter, zeker voor de middengroep van leeftijd, een stijging tot 20 procent.

Minister, mijn eerste vraag is gelinkt aan het doelgroepenbeleid. We weten dat u, in het kader dat u hebt uitgetekend, die maatregel hebt afgeschaft voor de langdurig werklozen uit de middengroep, met een leeftijd tussen 25 en 55 jaar. Ik heb mijn ongerustheid daarover al herhaaldelijk uitgedrukt. Ik krijg dan steeds als antwoord dat we voor die groep een instrument zullen uitwerken zodat ze beter worden begeleid en meer werkervaring opdoen. Die groep heeft namelijk een verre afstand tot de arbeidsmarkt en moet dus worden versterkt. Ik denk dat niemand in deze commissie dat betwist. Dat is ook het punt van mijn vraag niet en ook niet het punt van de discussie. Uiteraard moet je werkzoekenden die afstand hebben tot de arbeidsmarkt, versterken door werkervaring, opleiding, competentieversterking enzovoort.

De vraag, die ik ook vandaag voorleg, is: als je heel dat instrumentarium inzet om de arbeidsmarktpositie van die werkzoekende te versterken, welke incentive hebt u dan nog voor de werkgevers om die ook effectief aan te werven? Want het zou toch heel raar zijn dat loonkost van belang is voor alle werkzoekenden, behalve voor diegenen die toch een verre afstand hebben tot de arbeidsmarkt, namelijk de langdurig werkzoekenden? Door het afschaffen van de doelgroepenvermindering worden ze ten aanzien van de werkgever al 15 procent duurder. Welke incentive plant u dan voor de werkgevers om die groep alsnog aan te werven?

Mijn tweede vraag gaat over de conceptnota, het tweede luik. U zegt dat u misschien iets zult plannen als incentive voor werkgevers. U zegt dat u de tijd wilt nemen om die conceptnota op een degelijke manier te finaliseren. Dat geeft ons ook de tijd om waar nodig bij te sturen.

In de initiële conceptnota staat dat die activamaatregel wordt vervangen door een kwalitatieve maatregel. Die wordt dus afgeschaft. Als men dat doet, dan betekent dit dat langdurig werkzoekende 45-plussers 50 procent duurder worden. Welke incentive heeft de werkgever dan nog, naast het feit dat er sprake is van competente werkzoekenden, om die persoon daadwerkelijk in dienst te nemen? Ook ten aanzien van die groep zijn de loonkosten immers een belangrijk element, een belangrijke drempel bij het aanwerven.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, het is natuurlijk te betreuren dat die cijfers met betrekking tot langdurig werklozen er niet op vooruitgaan. Mevrouw Kherbache, u spreekt ook over andere werkloosheidscijfers, die er wel op vooruit gaan. Dat is dan heel positief. Dat mag dan ook worden gezegd. Het gaat hier echter over de langdurig werklozen. Ik denk dat het afschaffen van die doelgroepkorting voor die langdurig werklozen niet betekent dat dit er nog op achteruit zal gaan. Er wordt heel wat geïnvesteerd in extra begeleiding, onder meer door de uitbreiding van de activeringsleeftijd. Ik meen dat deze oudere groep vaak ook langdurig werklozen bevat. Die krijgen dus toch binnenkort een activering op maat. Zelfs de huidige doelgroepen herbergen ook een groot deel van die langdurig werklozen. Het is niet zo dat zij nu uit de boot zullen vallen door beslissingen van de Vlaamse Regering. Ik vestig mijn hoop op het nieuwe

systeem van tijdelijke werkervaring. Sommige langdurig werklozen zullen zich in de toekomst niet meer in die alternatieve tewerkstellingsstatuten bevinden. Nu blijven die daar toch in genesteld, zonder veel prikkels en stimulansen om te zoeken naar een job in het normale arbeidscircuit. Er is inderdaad nog heel wat werk aan de winkel. Daar zijn we, denk ik, allemaal van overtuigd. Minister, hebt u een concrete manier van aanpakken hieromtrent?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, geachte leden, ik sluit me ook graag aan bij de vraag over de bezorgdheid over de Vlaamse manier om langdurig werklozen te activeren. Ik heb daar trouwens ook een vraag om uitleg over ingediend, naar aanleiding van de aanbevelingen van Europees commissaris Thyssen, maar dat is dan voor later.

Minister, er lijkt me een soort paradox te bestaan tussen het goede nieuws dat me bereikt via de pers, en de cijfers van vandaag de dag. Toen u in 2009 van start ging, waren er volgens objectieve cijfers 45.000 langdurig werklozen. Vorig jaar, bij aanvang van de tweede termijn, zaten we aan bijna 60.000 langdurig werklozen, en nu aan bijna 70.000 langdurig werklozen. De VDAB heeft dat ook in een mooi grafiekje gegoten. Dat gaat inderdaad in stijgende lijn: dat valt niet te ontkennen.

De Vlaamse aanpak lijkt te sputteren. Kort samengevat is die als volgt. Langdurig werklozen worden opgevolgd via een sluitend maatpak, krijgen begeleiding, competentieversterking via een traject naar werk door de VDAB. De doelgroepmaatregelen die zijn overgekomen in het kader van de zesde staatshervorming, worden hervormd naar het systeem van tijdelijke werkervaring. Voor uw beleid met betrekking tot langdurig werklozen verwijst u steeds naar een tweede luik, maar het overleg daarover met de sociale partners lijkt al maanden stil te liggen. Hoe staat het eigenlijk met dat kwalitatieve luik van het banenpact? Wanneer mogen we ter zake iets verwachten? Ik blijf het verder ook een volstrekt verkeerde keuze te vinden om langdurig werklozen uit het Vlaamse doelgroepenbeleid te schrappen. Ik breng hier ook de kritiek van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) graag nog even in herinnering. Ik citeer: "Er ontbreekt een maatregel (via activering van de uitkering) voor de ondersteuning van de aanwerving van langdurig werkzoekenden. De in het decreet voorziene afschaffing van activa zou in combinatie hiermee de arbeidsmarktpositie van langdurig werklozen nog verder achteruit doen gaan."

Minister, blijft u bij de afschaffing van activasteun voor langdurig werkzoekenden, en wordt het geen tijd om uw doelgroepenbeleid alsnog te herzien en uw pijlen in de eerste plaats te richten op laaggeschoolden en langdurig werklozen?

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, mevrouw Kherbache, natuurlijk focust u alweer op die hervorming van het doelgroepenbeleid. Waarover ik het volledig met u eens ben, is dat de loonkosten in België en Vlaanderen al jaren veel te hoog waren, voor iedereen. Gelukkig wordt daar nu eindelijk werk van gemaakt, in het kader van de taxshift. We gaan structureel voor iedereen de loonkosten omlaag halen, ook voor langdurig werklozen. We delen die bekommernis, en daar wordt inderdaad werk van gemaakt.

Men moet nu echter ook eens durven te erkennen dat voor een bepaalde groep van werkzoekenden de loonkosten niet meer de belemmering vormen, en misschien zelfs helemaal niet de belemmering, maar dat daar een andere problematiek speelt. Dat zijn mensen die al twee, drie, vijf jaar actief worden begeleid en gesteund, die alle instrumenten aangereikt krijgen en waarbij het dan toch

jammer genoeg niet lukt. Het is een illusie te denken dat een doelgroep- of andere vermindering van sociale bijdragen het instrument zal zijn dat we dan moeten inzetten. Dan gaat het over andere maatregelen. U blijft die twee voortdurend door elkaar halen. *(Opmerkingen van mevrouw Yasmine Kherbache)*

Ik heb begrepen dat er uiteraard nog wordt voortgewerkt aan dat kwalitatieve luik, dat dit nog wordt verfijnd. Alles kan beter. U blijft echter zeggen dat we een bepaalde groep zijn vergeten in de RSZ-kortingen, en dat is manifest onjuist en onterecht. Natuurlijk moeten werkgevers een incentive krijgen om ook langdurig werklozen te rekruteren, maar ik kan niet akkoord gaan met het creëren van gesubsidieerde tewerkstelling, wat in het verleden al te vaak is gebeurd. Wij kunnen morgen de langdurige werkloosheid oplossen, maar dan gaan we natuurlijk arbeidsplaatsen creëren die we gewoon allemaal gaan subsidiëren en financieren. Dat is ook niet de oplossing, en ook niet onze aanpak.

Minister, ik heb een kleine praktische vraag. Hebt u al een timing met betrekking tot het ontwerp van decreet met betrekking tot het doelgroepenbeleid? Wanneer zou dat kunnen worden ingediend in het parlement, en is daar ondertussen al een advies over van de Raad van State?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, ik zei het net al tegen u: ik zal het vanaf volgende week missen dat er al antwoorden vanuit de commissie zelf komen. Mijnheer Hofkens, dat was een perfect antwoord.

Mevrouw Kherbache, ik denk dat de essentie is dat we van mening verschillen over hoe we dit moeten aanpakken. Ik ben het eens met de heer Hofkens: er is op federaal vlak een algemene lastenverlaging, ook zeker voor de lagere lonen, die net voor deze doelgroep iets extra's betekent. Wij moeten meer inzetten op die werkervaring. Wat krijgt de werkgever dan? Mensen met meer competenties. Dat is de essentie van deze zaak. Die opheffing van de doelgroepenvermindering Activa ligt inderdaad voor in ons ontwerp van decreet betreffende de doelgroepen.

Mijnheer Hofkens, dat ligt nog bij de Raad van State. Dat is nog niet terug van de Raad van State. Als dat terug is, dan gaan we bekijken hoeveel daar al dan niet aan moet worden gewijzigd. Dan zal dat opnieuw aan de regering worden voorgelegd en dan zal ik het indienen in het parlement.

De opheffing van de doelgroepvermindering Activa zal wat mij betreft echter parallel verlopen met dat nieuwe stelsel van tijdelijke werkervaring. Ik wil die vereenvoudiging realiseren. Ik wil die blijven realiseren. Ik ga dat niet opnieuw versnipperen. Ik wil wel verscheidene instrumenten inzetten voor die langdurig werklozen wat werkervaring betreft. Ik denk dat die competentieversterking voor die groep veel essentiëler is dan dat aspect. Dit is een maatregel die complementair is aan de taxshift en de elementen die federaal gebeuren.

Het is ook niet zo dat we vandaag niets doen ter zake. Een aantal dingen zijn ondertussen al gebeurd. De VDAB-dienstverlening is lange tijd opgedeeld in een preventieve aanpak, om te vermijden dat werkzoekenden te lang werkzoekend zouden moeten blijven, en een curatieve aanpak voor wie toch langere tijd geen dienstverlening had gekregen. Dat betekende echter dat de datum van inschrijving bepaalde voor welk type dienstverlening een werkzoekende in aanmerking kwam. Sinds maart van dit jaar maken we dit onderscheid tussen preventief en curatief niet meer, maar zetten we in op de continuïteit van de dienstverlening. Dienstverlening mondt uit in een duurzame tewerkstelling of leidt naar een meer intensieve dienstverlening. Dat gebeurt dan heel vaak ook in overleg met VDAB-partners, die zeker voor kwetsbare personen extra competenties aanbrengen bij de werking van de VDAB.

Mijnheer Annouri, u hebt ook allerlei dingen aangebracht. Ik zal u toch op een en ander een reactie geven, ditmaal uit de losse pols.

Uw cijfers gingen over 2009-2014. Ondertussen is er een crisis geweest in Europa. Ik kan me vergissen, maar als ik naar de cijfers van Marianne Thyssen kijk, dan weet ik dat we voor langdurig werklozen in 2008 – bij de vorige minister van Werkgelegenheid dus – boven het gemiddelde zaten in Europa. We deden dus slechter dan het gemiddelde van Europa. In 2014 zitten we onder dat gemiddelde, en doen we dus beter. Als je een juiste vergelijking maakt, dan zie je dat we van een slechtere positie naar een betere zijn gegaan – als België, nota bene. In de Europese statistieken staan we met dezelfde cijfers op plaats zes. Bij Eurostat zijn er maar vijf landen die beter doen dan Vlaanderen. Dan zeg ik: ja, mijnheer Annouri, het beleid werkt.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, het antwoord van de heer Hofkens, dat u volledig bijtreedt, is veelzeggend omdat u kennelijk niet hebt geluisterd naar wat ik heb gezegd. Ik heb heel sterk benadrukt dat we voor personen die ver staan van de arbeidsmarkt, instrumenten moeten inzetten, zoals werkervaring en opleiding. Niemand betwist dat.

Ik heb gezegd dat voor alle werkzoekenden het aspect loonkost ook speelt. Ook, dus bijkomend. De langdurig werkzoekende heeft de handicap ver van de arbeidsmarkt te staan, maar heeft ook het probleem van de loonkost. Dat je dat niet meeneemt in uw beleid, vinden we een foute keuze. Volgens u speelt de loonkost voor die groep niet mee, als u vindt dat dat kan worden afgeschaft.

Minister, ik ben het volkomen met u eens dat we moeten inzetten op werkervaring, begeleiding en competentieversterking. Dat betwist niemand, dus is dat niet het punt van de discussie. Mijn punt is dat ook voor die groep de loonkost van belang is. Hoe komt het dat u voor hen de loonkost verhoogt? Hoe komt het dat u op het Vlaamse niveau uw Vlaamse instrumenten om de loonkost te verlagen niet inzet voor die groep? U maakt het duurder. Waarom?

De maatregel die was gericht op de laaggeschoolden, de lage lonen, stond al in het competitiviteitspact en wordt in deze legislatuur niet afgeschaft. Misschien hoort u dat niet graag, maar het is geen nieuwe maatregel, die komt uit de vorige legislatuur. De vorige Federale Regering heeft die ingevoerd en nu wordt dat doorgezet. In de taxshift plant men een maatregel die lineair verlaagt van 33 naar 25 procent. We weten dat dat het punt niet is voor de groep die we hier proberen te vatten. Omdat de taxshift onvoldoende inzet op de laaggeschoolden en de langdurig werkzoekenden, is het belangrijk dat je de kernbevoegdheid die is overgedragen aan Vlaanderen – focus op doelgroepen – inzet. Je moet niet verwijzen naar een federale maatregel die bovendien geen versterking is voor die groep.

U zegt dat we van mening verschillen, maar u bent niet consequent. Als u zegt dat werkervaring belangrijk is, dan ga ik akkoord. Toch geeft u een forse loonkost-verlaging ten aanzien van jongeren die geen werkervaring hebben. Voor die groep speelt de loonkost niet zo, maar u zet vooral in op werkervaring. Daar wordt wel een forse loonkostverlaging gepland. Voor de middengroep met werkzoekenden met een zeer waardevolle werkervaring, is de reden vooral de loonkost.

Het is een foute veronderstelling dat alle langdurig werkzoekenden een probleem hebben met werkervaring. Er zijn er met tien jaar werkervaring, maar die niet meer aan de bak komen omdat men ze te duur vindt en niet meer wil. En u maakt ze duurder. U gaat de Activa afschaffen. Een langdurig werkloze 45-plusser wordt 50 procent duurder.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, mijn punt is dat de cijfers zijn wat ze zijn. Ik had het niet over Europa. Wat u uit uw mouw hebt geschud, zal ongetwijfeld waar zijn, die cijfers zullen allemaal kloppen. Er was inderdaad een crisis en nu zijn er Europese landen die nog veel meer lijden onder die crisis. Wij hebben ons in Vlaanderen goed staande weten te houden in vergelijking met veel andere landen. Het zal zeker kloppen dat we op plaats zes staan.

Ik vertrek van de cijfers voor Vlaanderen en die zijn ontegensprekelijk gestegen de afgelopen jaren. De grafiek van de VDAB vertoont een stijgende lijn. Op basis van die informatie heb ik mijn vraag gesteld, en heb ik er ook de kritiek van de SERV bij gehaald. De bezorgdheid is terecht. U en ik willen dat die cijfers dalen. Daarom heb ik gevraagd naar de Activa-maatregelen. Ik noteer dat u zegt dat we de juiste weg zijn ingeslagen en dat er resultaten zullen worden geboekt. We blijven dat opvolgen.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

De heer Jan Hofkens (N-VA): Als de bestaande loonkostreductie voor langdurig werklozen zo efficiënt was, hoe komt het dat in de voorbije jaren de langdurige werkloosheid toch is blijven stijgen ondanks het bestaan van die maatregel? Dat is niet enkel en niet in de eerste plaats het probleem van specifieke loonkost voor die groep. Het is – ik blijf het herhalen, misschien dringt het dan toch eens door – een kwestie van competenties, kwaliteiten, kwalificaties, begeleiding en soms ook een welzijnsproblematiek. Het is dus heel complex, het is niet alleen de loonkost.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: We kunnen dit nog eens herhalen en dan kan mevrouw Kherbache ook haar standpunt herhalen, en dan kan ik het weer herhalen. Vanaf het begin hebben we hierover een andere visie. Ik herhaal niet meer wat daarover in het regeerakkoord en de beleidsnota staat, en waar u het compleet niet mee eens bent. Ik heb die argumenten al verschillende keren herhaald, en u bent het er niet mee eens. Dat is uw goed recht en u mag het blijven herhalen dat u het er niet mee eens bent. Ik blijf altijd hetzelfde herhalen. Ik ben ervan overtuigd dat je meer werkervaring moet geven. De aanpak die het doelgroepenbeleid aan die groep in het verleden gaf, heeft geen oplossing geboden.

Ik weet niet waar u uw informatie haalt. Ik heb gelezen dat de RSZ-korting voor lagere lonen een oplossing zou bieden. Misschien hebt u andere informatie. U zei dat ik net als u weet dat dit voor de groep van lage lonen geen effect heeft. Collega's uit de Federale Regering zeggen dat het ook voor lage lonen een verlaging moet betekenen van kost voor de werkgever. Er worden maatregelen genomen, maar u ziet dat anders. Waarschijnlijk gaat u nu herhalen wat u daarnet en daarvoor hebt gezegd. Dat mag, geen probleem, maar ik blijf bij mijn mening dat we het anders moeten doen.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Mevrouw Yasmine Kherbache (sp-a): Over de taxshift heb ik gezegd dat de maatregel voor de laaggeschoolden in het competitiviteitspact zat. Binnen de lage lonen zit een grote groep laaggeschoolden en die zit ook in de groep langdurig werkzoekenden. Laten we minstens proberen elkaar met goede wil te begrijpen. Dat is de logica die ik aangaf.

Dat deel van de taxshift is niet nieuw, het is de voortzetting van de al genomen beslissing van de vorige legislatuur.

Er komt niets bij. De verlaging van 33 naar 25 procent zal voor de doelgroepen geen gevolgen hebben. Ik zeg dat niet, maar de werkgeversorganisaties doen dat. Mijnheer Hofkens, u zegt dat het niet enkel een probleem van loonkosten is. Ik wil ook duidelijk in het verslag genoteerd zien dat ik ben begonnen te zeggen dat uiteraard moet worden gewerkt aan werkervaring en begeleiding. Dat neemt niet weg dat we ook het loonkostenprobleem moeten aanpakken. De doelgroepmaatregelen zijn een Vlaamse bevoegdheid. Ik stel vast dat de loonkosten van de doelgroepen die slecht scoren op de arbeidsmarkt, fors worden verhoogd. Op dat punt verschillen we van mening: ik vind dat dat een probleem, en u vindt van niet. Maar over de vaststelling kunnen we het toch wel eens zijn: die klopt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.